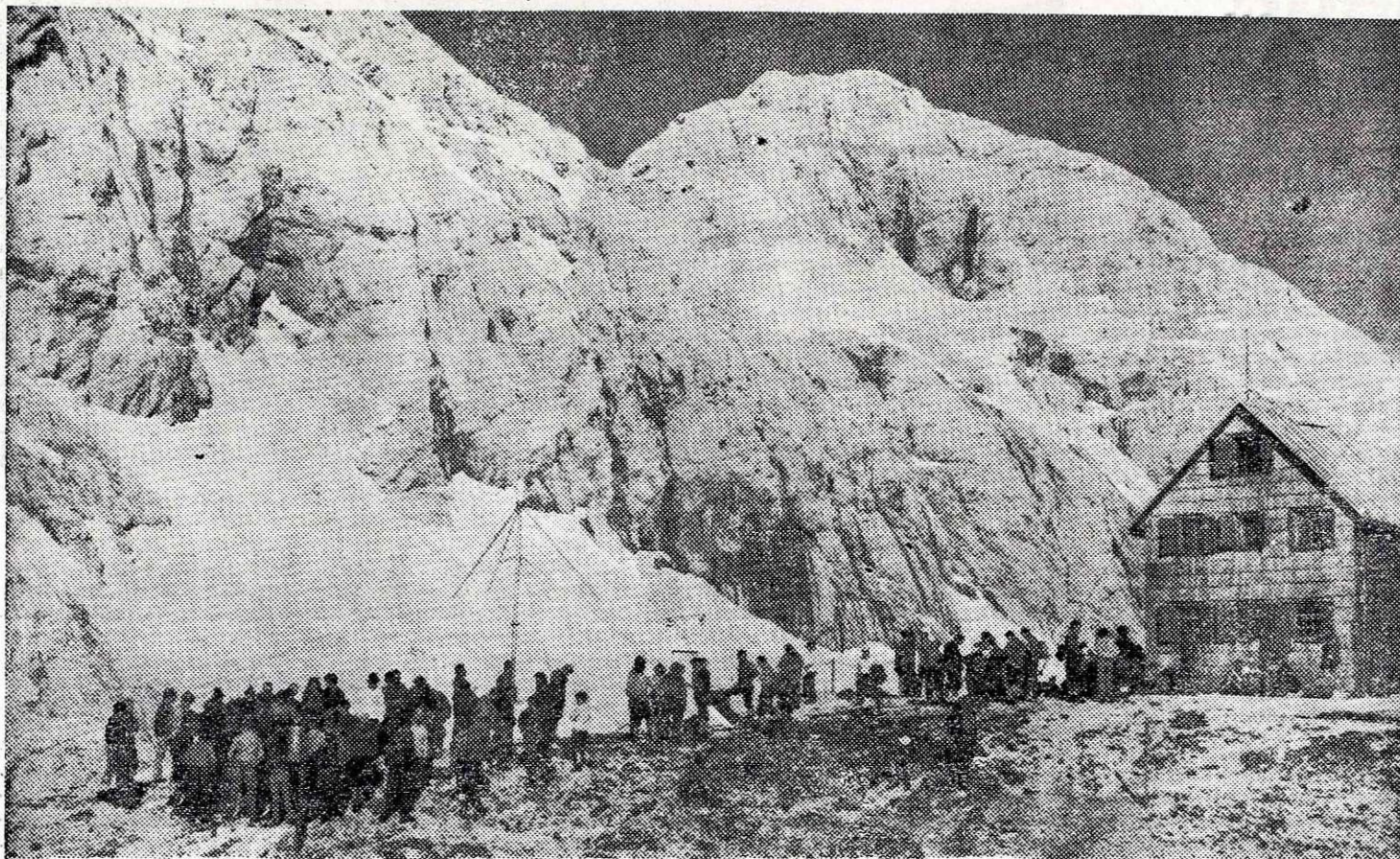

Jesenice, 16. julija 1971

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE
 — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

V soboto in nedeljo 10. in 11. julija, se je drugega pohoda slovenskih železarjev na Triglav, udeležilo 420 sodelavcev in njihovih svojcev iz železarn Ravne, Štore in Jesenice

V prvem polletju razveseljiv napredek

V prvem polletju letošnjega leta je bilo v proizvodnjo uvedenih štirideset zelo uspešnih in visoko vrednih izboljšav. Kakor vedno so bili najbolj prizadevni in uspešni tudi v tem obdobju strojni in elektro vzdrževalci. Med racionalizatorje in novatorje se v vedno večjem številu uvrščajo tudi inženirji in drugi visoko in višje izobraženi člani kolektiva. Armada naših iznajditeljev, novatorjev in racionalizatorjev je vedno bolj sposobna spreminjati nemogoče v mogoče.

Komisije za racionalizacije in novatorstvo pri svetih delovnih enot, so imele v prvem polletju letošnjega leta deset razgibanih sej, na katerih so člani komisij razpravljali in ocenjevali 25 v zadnjem času izvedenih in v oceno predloženih tehničnih izboljšav. Komisije v delovnih enotah talilnic, predelovalnih obratov javorniških in belških valjarnah in v vzdrževanju, so priznale in odobrile ter izplačale 14.370,00 N dinarjev zasluženih odškodnin.

Poleg tega pa je v prvem polletju letošnjega leta tudi odbor za novatorstvo in racionalizacije pri DS zasedal trikrat in na svojih sejah pozitivno ocenil deset več vrednih tehničnih izboljšav. Na osnovi prijav in ocen ter priporočil pristojnih in odgovornih strokovnjakov, je odbor na osnovi prikazov koristi in prihrankov odobril in izplačal prizadevnim in uspešnim avtorjem 37.854,00 N dinarjev priznavalnin in odškodnin. Skupaj 52.224,00 N dinarjev izplačanih priznavalnin in odškodnin v prvem polletju letošnjega leta prizadevnim in uspešnim avtorjem tehničnih izboljšav, je prav gotovo spodbuden kačipot k še večjim dosežkom naših iznajditeljev, novatorjev in racionalizatorjev.

Razgovor uredništva Železarja z glavnim direktorjem Železarne mag. inž. Petrom Kuncem

Ob zaključku prvega polletja in ob prvih analizah poslovnih rezultatov v tem obdobju, smo prosili glavnega direktorja Železarne mag. inž. Petra Kunca, da nam odgovori na nekaj vprašanj.

UREDNIŠTVO: Prosimo za kratko oceno poslovnih rezultatov, ki jih je dosegel delovni kolektiv v prvem polletju letos.

DIREKTOR: Prvo polletje letošnjega leta smo začeli z večjimi planskimi obveznostmi kakor v preteklih letih, kljub temu, da smo proti

Hitra prilagoditev kolektiva na nove pogoje, nov asortiment in novo proizvodnjo

koncu lanskega leta ustavili proizvodnjo v dveh javorniških obratih. Valjarno 1300 smo v celoti ukinili in tam deluje samo še adjustaža štel pločevine, medtem ko smo valjarno profilov zelo okrnili in proizvajamo samo še vložek za domači jeklovlek, za prodajo pa minimalne količine.

Letni načrt, čeprav je bil zelo napet, se je pokazal kot realen, saj smo se planskim obvezam zelo približali, v nekaterih primerih pa smo ga močno presegle. Tako npr.: pri hladno oblikovanih profilih, kjer smo ocenili, da bi v I. polletju lahko proizvedli 4000 ton, dejansko pa smo proizvedli 7000 ton.

Predvsem je v letošnjem prvem polletju viden premik pri izpolnjevanju plana v hladnopredelovalnih obratih, kar nam je bistveno izboljšalo tudi poslovne rezultate. Značilen je mnogo boljši izkoristek celotnih naprav in dosežene višje poprečne prodajne cene. Nekoliko večji zaostanek je v proizvodnji surovega jekla, kar pa je posledica nelikvidnosti, ki vpliva na proizvodnjo surovega jekla v vseh jugoslovanskih železarnah. Poprečen zaostanek jugoslovanskih železarn je skoraj 3% za planirano proizvodnjo. Neredno odpiranje akreditivov s strani uvoznikov starega železa, manjša aktivnost pri zbiranju starega železa iz domačih virov, je nemalokrat vzrok.

Prepričani smo, da se bo nova elektroda ob pomoči strokovnjakov servisne službe uspešno uveljavila na našem tržišču.

Mag. Rajko Kejžar, dipl. inž.

(Nadaljevanje na 6. str.)

Nova elektroda B-KOR Tifon N

Raziskovalni oddelček je razvil novo specialno bazično elektrodo B-KOR Tifon N, ki je namenjena posebno za varjenje v smeri od zgoraj navzdol. Elektrodo odlikujejo naslednje lastnosti:

- enostavno varjenje
 - velika hitrost
 - kvalitetni korenski zvari
 - ekonomičnost varjenja
- Tehnologija varjenja z novo elektrodo, ki je namenjena predvsem za varjenje korenov, je naslednja:

»V« zvar se zvari tako, da se z novo elektrodo B-KOR Tifon N naredi koren ter še dva do tri sloje v smeri od zgoraj navzdol, za tem pa zapolni z elektrodo EVB 50 v smeri od spodaj navzgor.

Kakor je bilo že omenjeno, je varjenje z novo elektrodo B-KOR Tifon N enostavno, kvalitetno in hitro, saj omogoča, da v istem času zavarimo štirikrat daljši koren (zvar), kot z normalno elektrodo EVB 50. Zvar je tudi za ca.: 50% težji.

Raziskovalni oddelček je pri razvojnem delu vodila ideja razviti elektrodo, ki bo specialno namenjena za varjenje korenov v smeri od zgoraj navzdol. Z novo elektrodo

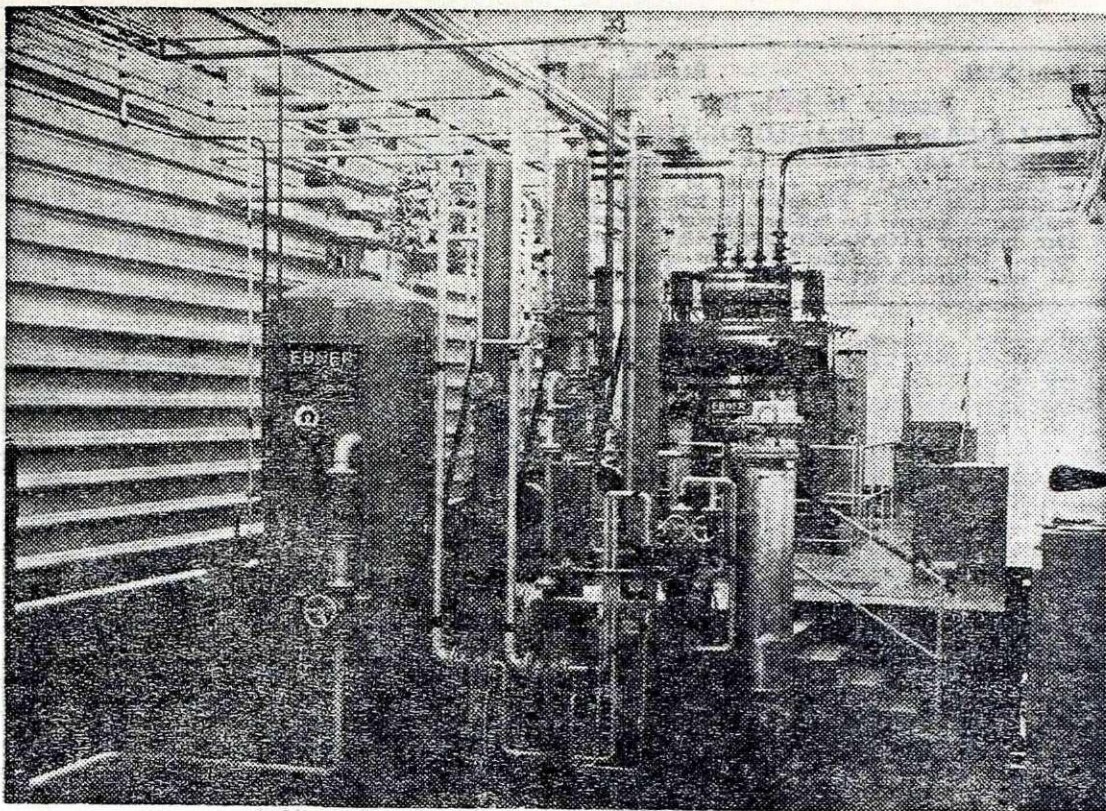
Zdravje je stanje telesnega, duševnega in socialnega blagostanja

Na raznih nivojih v tovarni, je bila letos večkrat poudarjena zahteva, da je potrebno večjo skrb posvečati delovnemu človeku in njegovemu standardu. V okvir te skrbi pa nedvomno sodi tudi človekovo početje, kar je odvisno poleg tega kako ima urejene življenjske razmere, tudi od njegovega zadovoljstva na delovnem mestu, ustreznosti stroja ali naprav s katerimi opravlja oziroma proizvaja, ustreznosti poklica, ki si ga je izbral, ugleda tovarne, odnosa predpostavljenih itd. Pri tem pa moramo tudi vedeti, da so človekove psihične aktivnosti v odvisnosti od medosebnih odnosov in dogajanj v okolici. Ko govorimo o teh vprašanjih, bi trajno morali imeti pred očmi človekovo zdravje v smislu definicije, da je zdravje stanje telesnega, duševnega in socialnega blagostanja, kakor je to spoznanje napisano v dokumentu svetovne zdravstvene organizacije. To z drugimi besedami pomeni, da pojma zdravje in skrbi za to, ne moremo omejiti samo na vprašanje telesnega zdravlja, če zaradi tega, ker sta telesno in duševno zdravlje nedeljiva celota. Ta uvod naj bi samo podkrepil zahtevo po celostnem obravnavanju vprašanja skrbi za delovnega človeka in potrebo to skrb razširjati tudi za področje duševnega blagostanja. V to sfero pa sodi množica vprašanj medosebnih odnosov, ne samo na delovnem mestu in tovarni, temveč tudi v družini, v organizacijah, v okolici.

Tem vprašanjem bi morali posvečati mnogo več pozornosti še posebej ob spoznanju, da je med nami vse bolj razvita malomeščanska miselnost. Ta se predvsem odraža v osnovnih potezah: »pošastno razvitem lastninskem čutu, težnji po miru v sebi in izven sebe; mračen strah pred vsem, kar bi moglo na tak ali drugačen način omajati ta mir kakor tudi vztrajno prizadevanje samemu sebi čim hitreje pojasniti vse tisto, kar lahko omaja utrjeno duševno ravnotežje, kar moti ustaljene poglede na življenje in ljudi,« kakor je to miselnost definirali Maksim Gorki. Vse bolj smo zaverovani sami vase, v svoj avto, hišo, vikend... in vse manj imamo posluha za sočloveka, predvsem tistega, ki je pod poprečjem v pogledu standarda. Med delavci, ki naj bi predstavljali delavski razred, udarno silo našega nadaljnjega razvoja samoupravne socialistične družbe, se čutijo socialne razlike, mlačnost in neprizadetost. To pa predvsem zato, ker največkrat pozabljamo, da je tudi duševno in socialno blagostanje sestavni del blagostanja družbe. Da v humani družbi ni osebnega blagostanja brez splošnega družbenega blagostanja, da smo del te družbe katere hitrejši razvoj je odvisen od prispevka vsakega posameznika k njenemu razvoju. Da je trenutno materialno zadovoljstvo posameznika zelo relativno in majavo, če hkrati ne bo napredovala vsa družba. In končno, da človek lahko živi resnično bogato življenje le takrat, kadar spozna čimveč lepoto življenja. Kadar ima prebujene višje etične potrebe in nagibe, ki so bistveni za vso družbo. Tesno z vsem tem pa so povezani naši medosebni odnosi.

Malomeščanska miselnost nas oklepa v samoljubje, netovarištvo, sebičnost, preobčutljivost, čustveno licemerstvo, zavidičnost, nevoščljivost itd. Vse to pa ima največkrat za posledico, da so naši medosebni odnosi skaljeni, neiskreni, prisiljeni. Le s težavo, ali samo formalistično smo sposobni priznati boljše delo sodelavca ali mu izreči pohvalo, ker so misli preveč zaposlene s samim seboj. Iz istih razlogov nas ne zanimajo sodelavčeve težave, problemi, ne najdemo spodbudnih ali hrabrilnih besed. Pozabljamo na človekov čustveni svet, čeprav so čustva neposredna in živa sestavina naše celotne življenjske resničnosti, osebne in družbene. Vse to pa med nami poraja vrsto nasprotij, eksplozivnih reagiranja, nepreudarnega ravnanja, sporov, in podobno. Ker pa smo ljudje z lastno duševnostjo, z zelo občutljivim registrom čustev, seveda take stvari povzročajo duševni nemir, nevrotičnost in drugo. Naše zdravje je v smislu uvodne definicije nažrto in to bistveno vpliva na rezultate našega dela, omenjena ravnanja in reagiranja pa se še poglobljajo.

Ob zaključku tega razmišljanja, moram ponovno poudariti, na tem mestu že večkrat napisano dejstvo, da skrb za delovnega človeka mora vsebovati tudi skrb za njegovo izobraženost, kultiviranost, krepitev socialistične zavesti, vzgojo srčne kulture itd. Kajti vse to bo vplivalo tudi na krepitev človekovega duševnega, ali bolje rečeno mentalnega zdravlja, ki šele skupaj s telesnim zdravjem pomeni popolno človekovo zdravje.

Notranjost nove vodikarne

Govorili so o akcijskem programu talilnic

2. julija je bila druga seja sveta delovne enote talilnic. Predsednik sveta DE inž. Skube je predlagal tri točke dnevnega reda. Najprej so bili seznanjeni s stanjem surovin in proizvodnje, nato pa so razpravljali o akcijskem programu talilnic ter na osnovi razprave sprejeli več sklepov.

Za normalen potek dela so naročili upravi podjetja, da prek nabavne službe poizkusa rešiti vprašanje nabave zadostnih količin kvalitetnih surovin. Se posebej velja to za staro železo in mazut. V nasprotnem primeru bo vse manj možnosti za izpolnjevanje planskih nalog in bi

morali opraviti ustrezno revizijo plana.

Nadalje predlagajo naj tehnične službe uredijo delo podjetja Vatrostalne ob remontih peči. Le-te je treba izvajati po planu ne glede na ostala dela, ki jih ima Vatrostalna v tovarni. V nasprotnem primeru bi bil precejšen izpad proizvodnje.

Eden od sklepov se nanaša tudi na pomanjkanje kisika v martinarni. Od energetskega oddelka zahtevajo pojasnilo o vzrokih za pomanjkanje, razen tega pa zahtevajo, da je treba martinarni zagotoviti ustrezno količino kisika.

Omenimo naj še sklep, ki govori o perspektivnih delavcih, ki naj bi jih pričeli na posameznih delovnih mestih. Omenjeni so bili predvsem žerjavovodje, čistilci prebodov, ponvičarji in talilci.

Precejšnjo pozornost so posvetili tudi nagrajevanju. Odbor za nagrajevanje pri DSZ naj prouči možnost izplačevanja premij izven LMITA, ker imajo premije svoj pomen in spodbudno vplivajo na boljše delo v obratih. Tudi počutju delavca na delovnem mestu bo treba posvetiti več pozornosti. Vzporedno s tem so omenjali odprave na električnih pečeh, ker je stanje ob nizkem zračnem pritisku nevarno, sicer pa obstoja možnost, da pride do hujših poškodb ali celo smrtnih žrtev zaradi slabe vidljivosti in zaprašenega ozračja na delovnih mestih.

Svet delovne enote predlaga posameznim obratom, naj izdelajo akcijske programe, ki naj vsebujejo konkretne zadolžitve ter jih izvajajo v korist celotnemu kolektivu.

Svet delovne enote ugotavlja, da je vedno manj izučenih livarjev in da je med mladimi vse premalo zanimanja za ta poklic. Menili so, da je treba z boljšim nagrajevanjem livarjem priznati delo kot poseben strokovni poklic.

Odgovor dnini Dolžan glede opravljenega remonta z mehanske strani

Dne 9. junija so na sestanku delovne skupine dnine Dolžan obravnavali dela, katera so bila opravljena v času letnega remonta. Sodeč po njihovem zapisniku niso bili povsem seznanjeni z opravljenimi deli. Zato dajemo naslednji odgovor.

Zaradi pomanjkanja časa niso bili odprti in pregledani reduktorji proge Ø 320 in 300, ter tlačna vretena proge Ø 320. Napačna pa je trditev, da reduktorji proge Ø 250 niso bili pregledani.

Delo na reduktorjih proge Ø 250 je izvajala dnina Kastelic od 24. do 30. 5. Izvršena pa so bila naslednja dela: pregled zobnikov, čiščenje notranjosti reduktorja skozi odprtine, menjavo olja, predelava mazanja in zamenjava semeringov. Ležajeve nismo menjali, ker je praksa pokazala, da je prišlo do okvare ležajev vsled izpada mazanja, ne pa zaradi izrabljenosti

ležaja. Ta trditev se je pokazala pravilna po predelavi mazanja in ostrejši kontroli mazalnega sistema proge Ø 250.

Zobnikov nismo menjali zaradi tega, ker rezervni niso bili pravočasno izdelani.

Prav tako so bile zamenjane škarje CVD 200 na I. liniji in sicer 4. 6. dopoldne (menjavo so izvršili valjavci).

Vlečni aparat TRS 180 na drugi liniji je bil pregledan, medtem ko je bil na prvi liniji še celo predelan, vendar se pojavlja pri obratovanju potreba po pritrditvi regulatorja kolotov, za kar morajo skrbeti valjavci sami in čepov napenjalca verige (ključavničarji).

Resnično je nemogoče vedeti za vsa izvajalna dela, vendar pa se je potrebno preje prepričati predno se iznese na sestanku.

Peter Klofutar

Naš plavžar je bil vedno ponosen na svoje delo

Več pozornosti težkim delovnim mestom

V 25. številki Železarja z dne 2. 7. 1971 sem prebral članek o sestanku delovne skupine DREMELJ, ki ga je imela 14. junija. Strinjam se z njim in pozdravljam njegovo izvajanje glede proizvodne problematike in doseženih proizvodnih rezultatov za maj ter razložen plan za junij. Boli pa mene kakor tudi ostale delavce, ker je bila dosežena masa za osebni dohodek 21 milijonov din, izplačano pa samo 15 milijonov din. Prosil bi odgovorne za razlago, kaj je temu vzrok. Vedno se govori in tovariš Tito vedno poudarja, da se sredstva oziroma dohodek da tistemu, ki ga resnično ustvarja, toda v tem primeru smo globoko razočarani in se čutimo prizadete.

Navedem naj samo skromen podatek norme na ravnalnem stroju, kjer je delo zares fizično težko in pridejo v poštev samo roke in noge. Delavec vseskozi stoji in moramo naravnati od 50 do 70 ton pločevine, velikokrat tudi več. En kos tehta od 40 do 95 kg. Vsem je najbrž jasno, kakšno težko delo opravljamo, poleg tega pa se še kadi od okujine (škaje), da smo včasih zamazani kot dimnikarji po vsem telesu. Želja vseh nas delavcev je, da bi se našel nekdo za to odgovorni in bi enkrat prišel na našo dnino in se sam prepričal o resničnosti besed. Za mesec maj sem prejel za tako težko fizično delo 108.000 S dinarjev osebnega dohodka, medtem ko nam je asistent Tavčar dejal, da imajo

na Beli na blumingu poprečno 150 tisoč S din, ob zelo manjšem fizičnem naporu. Bil sem že pri zdravniku, ker mi ta prah škoduje, kakor tudi ostalim. Nimam apetita, velikokrat mi gre na bruhanje itd.

Norme so visoke in če ni dobrega materiala in če ni na voljo žerjava, moramo od 6. do 13. ure delati neprekinjeno. V 7. členu pravilnika o varstvu pri delu lepo piše, da se morajo odstraniti škodljivi vplivi, toda pri nas požiramo prah oziroma okujino (škajo) v velikih količinah, ne da bi pri tem imeli vsaj kakšen dodatek za težke delovne pogoje ali težko fizično delo. Vem, da je zelo malo obratov, kjer bi delali pod takimi pogoji in neprekinjeno kot pri nas. Zelo jas-

no je zapisano v 8. členu pravilnika, kjer navaja, da varstvo pri delu vsebuje racionalne razporeditve časa za odmore ter raznih oblik počivanja oziroma rekreiranja med delom. Prepričan sem, da se delovni rezultati ne bi zmanjšali, temveč celo povečali, tako pa mora človek stati poleg stroja od 6. do 13. ure, razen pol ure za malico.

Zelo lepo in umestno bi bilo, ko bi enkrat prišla pogledat v kakšnem stanju delamo komisija za varstvo pri delu pri svetu delovne enote. Poudarjam, da sem vse to napisal dobronamerno za dobro vseh delavcev in vse naše skupnosti. Tam, kjer so delavci zadovoljni, tam se dobro dela, tam je elan, disciplina in se ni treba bati, da bi delavci odhajali si služiti kruh drugam, ker ga je za vse dovolj doma, samo treba je imeti tudi za delavca posluš in razumevanje, pa bo dobro za vso našo skupnost. Naj zaključim z besedami predsednika Tita: »Dajmo tistemu neposrednemu proizvajalcu, ki neposredno proizvaja, pa se ne bo treba bati pomanjkanja delovne sile.«

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu ●

Dežurna služba

	telefon v pisarni	doma
SOBOTA, 17. julij: Edvard CENČEK, teh. sl. vzdrž.	548	727
NEDELJA, 18. junij: inž. Janko PERNE, valjarna Bela	848	81904
PONEDELJEK, 19. julij: Ciril ODLASEK, valj. Javornik	620	776
TOREK, 20. julij: inž. Janez KOMELJ, žičarna	525	81583
SREDA, 21. julij: Bogomil HOMOVEC, teh. direktor	301	766
ČETRTEK, 22. julij: Janez KOŠIR, transport	453	84022
PETEK, 23. julij: inž. Felik BEŠTER, RTA	262	81016

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure zjutraj do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Personalne vesti za mesec junij 1971

Redno sprejetih je bilo 112 delavcev.

Delovno razmerje je prenehalo 87 delavcem.

STAROSTNO SO BILI UPOKOJENI:

Franc BIZJAK, 1916, PIV energija — 25 let v ŽJ, Jože KUNŠIČ, 1911, gradbeno vzdrževanje — 24 let v ŽJ, Vinko KUNŠIČ, 1916, prodajni odd. — 32 let in pol v ŽJ, Antonija MANDELJC, 1916, žebljarna — 21 let in pol v ŽJ in Jože RENKO, 1914, valjarna profilov — 23 let v ŽJ.

INVALIDSKO SO BILI UPOKOJENI:

Šefik ALIŠIČ, 1928, plavž — 11 let v ŽJ, Jovo NIKOLIČ, 1932, livarna — 12 let in pol v ŽJ, Ljudmila PODOBNIK, 1925, jeklovlek — 20 let v ŽJ in Jože REŠ, 1925, nabavna služba — 25 let v ŽJ.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zaslužen pokoj!

IZKLJUČENI:

Hasan Ajkič, 1950, valjarna profilov, Derviš Bešić, 1929, valjarna žice, Suad Bešić, 1939, transport, Stanislav Bizjak, 1949, valjarna žice, Radovan Bojanič, 1950, vzdr. el. naprav, Efre Boškov, 1943, jeklovlek, Branko Čarman, 1950, žičarna, Esad Catak, 1949, plavž, Radivoj Davidžević, 1953, valjarna Bela, Miroslav Džokič, 1952, martinarna, Franc Franko, 1943, valjarna Bela, Gligor Gorgiev, 1950, elektro jeklarna, Zivko Georgiev, 1950, plavž, Šaban Hodžić, 1946, šamotarna, Jožica Horvat, 1937, žičarna, Ahmo Ibrahimović, 1950, plavž, Pavel Iskra, 1953, valjarna Bela, Stjepan Ivoković, 1946, jeklovlek, Miloš Jotić, 1939, strojne delavnice, Mirjana Jotić, 1946, žebljarna, Bosiljka Jović, 1948, elektrodni odd., Marija Jusrin, 1931, žebljarna, Mirko Kočet, 1922, martinarna, Andrej Kolenc, 1935, valjarna profilov, Petre Kosev, 1948, jeklovlek, Tanja Kotnik, 1954, splošni sektor, Matjaž Kunšič, 1953, martinarna, Risto Markov, 1945, elektro jeklarna, Franc Meglič, 1946, žičarna, Janez Menoni, 1931, elektro jeklarna, Šerif Mešić, 1947, transport, Dimitri Mihajlov, 1947, šamotarna, Franc Miklavc, 1951, strojne delavnice, Zoran Miljković, 1953, žičarna, Ibrahim Mujić, 1950, strojno vzdrževanje, Aziz Mustić, 1948, šamotarna, Ahmet Mušić, 1950, transport, Jan Nikolič, 1946, valjarna Bela, Rade Nikolovski, 1952, martinarna, Husein Nurić, 1945, šamotarna, Marjan Pajsar, 1928, plavž, Redžo Pračalić, 1953, livarna, Enes Pračič, 1950, transport, Ilija Premetarski, 1944, martinarna, Franc Pungartnik, 1946, šamotarna, Vlado Pušnik, 1933, martinarna, Haro Rant, 1954, jeklovlek, Jože Razboršek, 1950, strojne delavnice, Ibrahim Saletović, 1953, šamotarna, Dušan Sedovnik, 1949, plavž, Ruvejd Selimović, 1950, jeklovlek, Karel Simončič, 1941, martinarna, Ale Suhonjič, 1950, šamotarna, Bogomir Štenkler, 1934, martinarna, Trajan Trajanov, 1951, jeklovlek, Mirko Zorko, 1947, hladna valjarna in Franc Zupčev, 1937, valjarna žice.

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu ●

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Danes govorijo mladi iz HVŽ

Danes smo že tretjič pri mladini v obratnih mladinskih aktivih v Železarni — tokrat v aktivu ZM HVŽ. Zapis, ki je nastal v razgovorih z nekaterimi mladimi iz HVŽ, se je pravzaprav pričel oblikovati ponoči. Po pravici povedano mi je zopet tekla »voda v grlo« in, ker se popoldan nisem znašel, sem svojega sogovornika iskal še na nočni izmeni. Tokrat sem imel več sreče in sem kaj kmalu naletel na znanko — Ivanko MARTELAK. Po krajšem prepričevanju (zaradi lepšega, seveda) sem jo pregovoril, da je pristala v kratek razgovor.

»Ivanka, kot vem si bila pred časom tekačica. Koliko je pravzaprav od tedaj, kaj sedaj delaš in kako se počutiš v sedanji sredini?«

»V HVŽ delam približno že eno leto in se nimam kaj preveč za pritoževati. Delam pri pakiranju, če pa nanese, menjam tudi sodelavke pri navijalnem stroju za VAC. žico. Na splošno sem kar zadovoljna, kar pa je nedvomno posledica dobrega razumevanja med sodelavkami.«

»Kot vidim delaš tudi ponoči oziroma na tri izmene. Te to kaj moti?«

»Res da delo ponoči ni ravno najbolj prijetno, ampak sedaj ko sem se že privadila kar gre. Dosti težje pa je bilo v začetku...«

»Vsak začetek je pač težak, kot kaže pa si se kar dobro »aklimatizirala« v novi sredini, kar pa je tudi nekaj vredno. Sedaj pa bi te še vprašal, kako zasleduješ delo obratnega mladinskega aktiva?«

»Ne vem, če ti bom kaj dosti povedala, saj ponavadi za razne sestanke ali akcije mladih zvem prepozno. Imam pa občutek, da delo aktiva v zadnjih nekaj mesecih, ko predsednik Kikelj boluje, stagnira. Drugače pa menim, da aktiv s svojim delom opravičuje svoj obstoj, kar pa verjetno ni povsod.«

Ivanka je bila pred časom tudi članica predsedstva TK ZMS Železarne in, ko sem jo vprašal za razlog, da se je od bolj aktivnega dela v mladinski organizaciji rahlo odtegnila, sta se v pogovor vmešali še dve njeni starejši sodelavki, ki sta mi povedali, da Ivanka igra tudi na amaterskem odru.

»?«

»Res je, kar pravita! Članica sem DPD Svoboda Javornik Koroška Bela in nmogo časa porabim za vaje pri tamkajšnjem amaterskem gledališču. Za ves zgubljeni čas pa mi ni niti najmanj žal, saj imam do igranja veliko veselje. To pa je obenem tudi vzrok, da sem morda pri delu v mladinski organizaciji popustila.«

Potem sem od Ivanke zvedel še to, da je svoj letni dopust že izkoristila in, da je bila pri prijateljici na Tirolskem. Tam da je bilo zelo lepo in da so bili dnevi kar občutno prekratki. Dopust pa še bolj.

Ivanki Martelakovi hvala za pogovor, ostalima dvema tovarišicama pa za razumevanje in kavico.

Svoje »nočno delo« sem s tem končal, čakalo pa me je še eno in sicer dopoldne, ko sem se dogovoril za razgovor s še dvema mladincema. No, in ko smo se po krajšem iskanju vendarle našli in obenem še primeren prostor, je pogovor stekel. Za svoja sogovornika sem tokrat imel Zvoneta OBRA in Ladota SOTLARJA. Prvi dela v HVŽ že skoraj štiri leta, drugi pa je še razmeroma zelo malo časa na sedanjem delovnem mestu v HVŽ — 3 mesece.

»Zvone, hočeš povedati kaj pravzaprav delaš in kako si z delom zadovoljen?«

»Sem rezalec na škarjah, kjer režem jeklene trakove različnih dimenzij. Delo je kar naporno in povrh vsega še nevarno, ker se zgodi, da trak včasih tudi poči in če ni človek dovolj previden jo hitro skupi. Meni se je to že nekajkrat pripetilo, na srečo brez večjih posledic. Kljub vsemu pa moram biti kar zadovoljen, čeprav se včasih malo prehitro razjezim. Že kraj pride vmes.«

»Pa ti, Lado?«

»Tu v HVŽ sem šele tri mesece, preje pa sem bil v valjarni žice na Beli. Delam na Siemag stroju in sem z delom kar zadovoljen.«

Razgovor se je začel vrteti okoli mladinskega aktiva HVŽ. Ta aktiv šteje nekaj čez sto mladih in je eden največjih v Železarni, obenem pa tudi eden najboljših. Tako Lado kot Zvone sta enotna, da aktiv vsekakor opravičuje svoj obstoj, čeprav pripominjata, da bi bilo lahko še boljše. Sicer pa tudi najbrž ni slučaj, da so trije mladi iz HVŽ v predsedstvu TK ZM Železarne in ob nedavni podelitvi priznanj vestnim in aktivnim mladincem štirje nagajenci, ker je po vsej verjetnosti edinstven slučaj v Železarni. Poleg tega pa je aktiv prejel tudi nagrado za najlepše okrašeno volišče, ki so ga mladinci sami okrasili. Nato sem zvedel še, da so mladi v letošnjem letu uspeli prodreti s svojimi predstavniki v samoupravne organe obrata v dosedaj največjem številu, predsednik aktiva Ferdo Kikelj pa je celo član delavskega sveta Železarne. Moje naslednje vprašanje se je nanašalo na pro-

gram dela aktiva. Obadva sta mi povedala, da program dela imajo, da pa se sedaj ne izvaja tako kot bi ga moral, ker predsednik Kikelj boluje. Menita pa, da so mladi do sedaj preveč zapostavljali delo na kulturnem področju, medtem, ko so na športnem področju dosegli kar lepe rezultate in zadovoljivo udeležbo. Posebno uspešni so bili ob nedavnem praznovanju meseca mladosti, ko so od obratnih aktivov najbolj množično zastopali Železarno in med drugim dosegli tudi prvo mesto v streljanju z zračno puško.

Počasi mi je že začelo zmanjkovati vprašanj in, ker nas je začel priganjati še čas, sem Zvoneta in Ladota še vprašal, če bi rada še sama kaj dodala oziroma povedala.

Lado: »Pripomnim naj, da menim, da prave rekreacije za vsakogar pogrešam. Res je, da je športnih tekmovanj dovolj, vendar se teh tekmovanj udeležujejo le bolj športniki, medtem, ko pa za bolj čisto rekreacijo kot kaže ni sredstev. Mislim, da bi bilo tudi tukaj dobro nekaj ukreniti. Da, še nekaj! Mislim tudi, da mladi v Železarni premalo dajejo poudarka na pomembnost obravnavanja gospodarskih in političnih vprašanj v Železarni in izven nje. Pred nami so zopet nekatere važne odločitve in nikakor nam ne sme biti vseeno kako smo pripravljeni na razpravljanje o teh in kako jih bomo sprejeli.«

Zvone: »Dodam naj le to, da bi bilo dobro, ko bi nekateri delovodje malo spremenili svoj odnos do mladih. V pozitivnem smislu, seveda!«

Potem, ko smo se poslovili in odšli vsak po svojih opravkih, sem pričel razmišljati, zakaj je v nekem obratu aktiv lahko uspešen in delaven, v drugem pa ne. Saj so mladi tako rekoč povsod enaki. Odgovor ni bilo težko najti in ni nobena skrivnost. Malo je vse skupaj odvisno od vodstva aktiva, primer v HVŽ pa očitno kaže na to, da je aktiv še bolj uspešen, če se za aktiv zavzame tudi obratovodstvo in družbenopolitične organizacije v obratu. Zato pa gredo pohvale tudi na račun obeh obratovodij, posebno tovarišu Mesariču, ki se že nekaj let nazaj zavzema za mlade in jim po svojih močeh pomaga in spodbuja ter sindikalnemu odboru HVŽ.

Ernest

Tudi mladi na Triglavu

Kot smo se mladi železarji dogovorili, smo skupaj odšli na pot, ki vodi na vrh našega velikana Triglava, simbola ponosa in junaštva.

V vratih smo se pridružili železarjem iz Stor. Nas je bilo kakih 15. Po vsej dolini se nam je odpiral čudovit pogled na severno steno in ostale vršace. Čeprav je bila pot precej strma, to ni bila za nas nikaka ovira. Že malce utrjeni smo prispeli do Staničeve kočice pod vrhom Triglava. Malo smo se okrepčali, potem pa skoraj vse popoldne pridno nabirali novih moči za vzpon in povratek.

Tako smo drugi dan že zgodaj krenili na pot proti vrhu. Vreme je bilo čudovito in prekrasen pogled se nam je odpiral proti vrhu. Vse bolj ko smo se bližali vrhu, bolj smo se bali megle in dežja. Dosegli smo vrh zadovoljni in srečni. Še vpis v knjigo spominov in žig pa sestop. Bili smo zadovoljni in ponosni. Povratek je bil lahek in že smo bili v dolini Krme.

Za konec pa še slovo od prijateljev, železarjev in obljuba, drugo leto na svidenje.

In zaključek. Mladi radi hodimo v gore. Planinsko društvo in mladinska organizacija bi morala pritegniti čimveč mladih za to zvrst rekreacije. Posebno v naših gorah je zares prečudovito.

LaSo

Iz pohoda na Triglav — Staničeva kočica

Statistika nam marsikaj pove

Vedno rad vzamem v roke statistične podatke in izračunam. Da sem bolj na tekočem... Tako zvem, koliko zasluži poprečen Slovenec, kakšna je poprečna slovenska družina, kakšen je poprečen slovenski avto, koliko Slovencev posluša en radijski sprejemnik in vsak večer gleda televizijo. itd. Zanimivo sicer, toda te številke so vedno le ... poprečne.

Če ima moj sosed, ki dela v Železarni, dvatisoč mesečnega dohodka, njegova žena, čistilka, pa le osemsto, ima družina v poprečju tisoč štiri-risto mesečnega dohodka. No, saj niti ni slabo.

Če bi bile naše statistike še bolj natančne, bi lahko povedale, da poprečna slovenska družina poje največ segedinarja. Čeprav nekateri jedo le meso, spet drugi zelje. Poprečje pa ni slabo.

Spet imajo eni trisobno stanovanje, drugi pa le garsonjere — poprečje je kar v redu, saj imamo dvosobna stanovanja.

V vsakdanjih pogovorih z mladimi učenci, dijaki, delavci se marsikdaj in največkrat slišijo prav očitki proti tej materialni neenakosti, predvsem pa proti neupravičenemu bogatenju. Kadarkoli nanese pogovor na to temo, zakipe v nas vse nepravilnosti, vse krivice, skratka vse, kar se nam zdi narobe in kar bi morali v socialistični družbi že zdavnaj odpraviti. Mladi se namreč zavedamo, da marsikdo le ni mogel v nekaj letih dela, s poprečnim osebnim dohodkom in številno družino (poprečje je menda tričlanska) kupiti avta, zgraditi vikenda v hribih ali ob morju in si povrh postaviti še hiše. Računamo in računamo, pa ne moremo priti do konca. In za večino mladih je to rak rana, kot pravijo. Neozdravljiva, dokler jih nekdo ne prepriča, da je mogoče tako delati, dokler jih nekdo ne prepriča, da je ta in ta tovariš zares pošten in nima nikakršnih možnosti za kakršne koli povere ali možnosti, da bi na hiter in lahek način prišel do bogastva. Toda ker nihče ne prepričuje, ker nihče ne dokazuje, ostaja v mladih nezaupanje, dvom, ki marsikdaj nastopa kot resna ovira za kakršno koli družbeno angažiranje. Pa brez zamere, statistiki. Saj v poprečju se v svetu zanima za politiko le dva odstotka mladih, pri nas pa skoro še enkrat toliko. Niti ni slabo, čemu bi se torej po nepotrebnem razburjali.

milan

**Dopisujte
v Železarja**

Samoupravni organi v preteklem tednu

2. seja odbora za dohodek in nagrajevanje

OSEBNI DOHODKI SE VEDNO V SKLADU Z DOVOLJENIMI GLEDE NA STABILIZACIJSKE UKREPE

V četrtek, 8. julija 1971 je predsednik odbora za dohodek in nagrajevanje Ludvik Kejžar sklical sejo odbora z namenom, da bi na njej obravnavali osebne dohodke dosežene v juniju in reševali tekoče zadeve.

Oblikovana masa osebnih dohodkov je presegla dovoljeni nivo, zato so sklenili, da bodo od mase zadržali 3 odstotke v rezervi Železarne. Kljub temu nekateri obrati niso dosegli srednje meje, čeprav so pri manjšem številu ur dosegli enako proizvodnjo kot v maju. Tem obratom so odobrili posojilo za izplačilo osebnega dohodka do srednje meje, ker so v tem mesecu imeli večjo produktivnost dela. Priporočili pa so jim, naj eventualnih premij v tem mesecu ne izplačujejo. Sklenili so tudi, da obrati oziroma oddelki v valjarni na Beli, ki imajo uvedeno premijo za proizvodnjo, lahko izplačajo premijo samo pod pogojem, če bodo dosegli mesečni operativni plan. Upravnim službam, OTK in RO so zmanjšali cenik za 5 % oziroma 6 % (RO), ker visoka realizacija ni v celoti rezultat boljšega dela (večje proizvodnje) ampak na njo v veliki meri vplivajo nove cene za proizvode črne metalurgije.

V nadaljevanju seje so obravnavali analizo finančnega rezultata za maj in kumulativno za prvih pet mesecev letošnjega leta in ugotovili, da je finančno stanje ugod-

no in menili, da je treba v akcijski program vključiti tudi ukrepe stabilizacije, ki bodo zagotavljali večjo elastičnost v odnosu do kupcev in podobno. Vzeli so na znanje tudi informacijo direktorja sektorja za ekonomiko, ki je predsednik skupne komisije za barvno in črno metalurgijo, o osnutku sporazuma o delitvi dohodka in osebnih dohodkov ter o programu razprav tega osnutka v naši delovni skupnosti.

4. seja odbora za plan in finance

V ZADNJI DEKADI JUNIJA SO DOSEŽENI ZELO DOBRI REZULTATI PROIZVODNJE, KI SO ZNATNO POPRAVILI REZULTAT MESECA JUNIJA

Na 4. seji odbora za plan in finance, ki jo je predsednik odbora inž. Janez Komel sklical v sredo, 7. junija 1971, so obravnavali uspehe proizvodnje v zadnji dekadi junija in v juliju, analizo finančnega rezultata za maj ter reševali tekoče zadeve, pred tem pa so še pregledali kako so izvršeni sklepi prejšnje seje.

V zadnji dekadi junija smo plan proizvodnje dosegli 104,3 % v vsem mesecu pa 99 %. Še boljše smo dosegli plan blagovne proizvodnje, v zadnji dekadi kar 127,4 % v mesecu pa 101,5 %. Kupcem smo odpravili 28.634 ton blaga. Takšne dobre rezultate pa smo dosegli kljub nekaterim težavam kot so: manjša proizvodnja plavža II. zaradi iztrošenosti, izpad proizvodnje v martinarni zaradi kasnitve remontov, pomanjkanje kvalitetnega starega železa v elektrojeklarni, nered-

na dobava vložka v valjarni debele pločevine, ker so nastale težave z rezanjem glav pri slabih, okvare valjčnih ogrodij v hladni valjarni in pomanjkanju vložka po asortimentu v žičarni. Na podlagi teh ugotovitev in na podlagi sklepov prejšnjih sej so zahtevali od direktorja za proizvodno, da na naslednji seji poda točno analizo vzrokov nedoseganja proizvodnje v valjarni debele pločevine in odgovor zakaj se ni izboljšalo stanje z remontom v martinarni skladno z dogovorom

2. seja komisije za nagrajevanje v valjarni Bela

Članom komisije so na seji, ki je bila 8. julija, posredovali osnovne podatke o formiranju osebnih dohodkov za mesec junij. Podatki o osebnih dohodkih so bili prikazani ločeno za valjarno Bela, valjarno žice, valjarno profilov, razen tega pa so bili članom komisije na voljo tudi primerjalni podatki o osebnih dohodkih za vso Železarno. Seznanjeni so bili tudi s stanjem rezervnega sklada za valjarno Bela, valjarno žice in lahke proge. Sklenjeno je bilo, da bodo iz rezervnega sklada za valjarno Bela vzeli tolikšno vsoto denarja, da bodo dosegli srednjo mejo in odstotek

EP 16,14 %. Za valjarno profilov bodo vzeli iz rezervnega sklada potrebno vsoto denarja ter dosegli srednjo mejo in odstotek EP 21,54 %. Pri valjarni žice ni sprememb. Sektorju za ekonomiko podjetja naročajo, naj pripravi za prihodnji mesec podatke o skupnem gibljivem delu za vse oddelke, da bo delo komisije lažje.

Tovariš Črv je posredoval pregled doseženih osebnih dohodkov za pet mesecev in predlagal, naj bi dali občasno analize na vpogled tudi delovnim skupinam, še prej pa naj bi bili z analizami seznanjeni vodilni uslužbenci, vodje oddelkov in neposredno tudi vodje dela.

Ob koncu seje je tovariš Črv seznanil člane komisije tudi s spremembo za delovno mesto »urejevalec armatur« v valjarni žice. Nov popis delovnega mesta so poslali ustrezni službi. Zaradi dodatnih zadolžitve so za to delovno mesto predlagali povišanje od osme v deseto skupino. Komisija se je s predlagano spremembo strinjala. Tovariš Črv je še odgovoril na vprašanje tovariša Marklja glede nagrajevanja ogrevalcev v valjarni profilov, ki delajo po sistemu 4+1. O tem vprašanju naj bi razpravljali še na seji komisije v obratu, ogrevalcem pa naj bi pisali ure v normi. Ugotovili so tudi, da valjarna Bela že dva meseca ni dosegla osebnih dohodkov do srednje meje. O tem naj bi obvestili SEP in mu posredovali tudi ustrezno obrazložitev ter obenem zahtevo za spremembo cenika.

Sestanki delovnih skupin

25. 6. — JEKLOVLEK — ŠUSTARŠIČ — ADJUSTAŽA — Na sestanku je bilo navzočih 16 članov delovne skupine. Obravnavali so vprašanja, ki se nanašajo na izpolnjevanje proizvodnega načrta, delovno varnost in disciplino, uporabo zaščitnih sredstev, izkoriščanje delovnega časa, ter govorili o razporejanju delavcev na delovna mesta. Prav tako so razpravljali o izdelavi internega akcijskega programa. Reklamacij je vsak dan več zaradi slabega vložka in bo treba za to material pregledati na FLUKSU ali Försterju, kolikor pa je material zelo slab, ga je treba pregledati v celoti.

3. 7. — JEKLOVLEK — ABRAM — VLAČILNICA IN LUŠČILNICA — Na sestanku je bil obrazložen akcijski program, ki se bo odvijal v več smereh in sicer od priprave vložka do odprave. Omenjena je bila tudi predstavitev luščilnih in nabava novih strojev.

Nekateri delavci so imeli pomisleke zaradi vzdrževanja strojnega parka, ki je sicer boljši kot prej, vendar bi bilo lahko še boljše. Predlagali so, naj bi bila skupina vzdrževalcev za nujna tekoča popravila podrejena obratu in tudi nagrajena po doseženem uspehu obrata. Prihodnjega sestanka naj bi se udeležil tudi asistent za vzdrževanje. V zadnjih mesecih so imeli nekaj poškodb in zato znova opozarjajo delavce na varno delo in uporabo zaščitnih sredstev. Tudi delovna mesta so po končanem delu premalo očiščena. Proti vsem tistim, ki naj bi upoštevali red in disciplino bodo ostreje ukrepali in sicer bodo delavce, ki ne bi uporabljali zaščitnih sredstev odstranili z delovnega me-

sta, ob predčasnem zapuščanju delovnih mest pa bodo odtegnili eno uro.

24. 6. — STROJNO VZDRŽEVANJE — PRETNAR — STROJNO VZDRŽEVANJE ŠAMOTARNE — Menijo, da je odnos proizvajalcev do strojnih naprav zelo slab, razen nekaterih izjem. Veliko pripomb so imeli zaradi čiščenja strojev in pa zaradi zelo zastarelih strojev v sami delavnici.

Nekateri sodelavci bi si morali bolj prizadevati, boljša pa bi morala biti tudi povezava med izkušenimi in neizkušenimi delavci, s čimer bi tudi pozitivno vplivali na zmanjšanje zastojev. Vlada tudi veliko zanimanje za delovno dobo s povečanjem za vzdrževalce, ki se čutijo prikrajšane, saj so delovni pogoji vzdrževalcev in delavcev v proizvodnji enaki. Ob koncu sestanka so postavili dvojno vprašanje in sicer kdaj bo izpolnjen strojni park in kdaj bo rešeno vprašanje delovne dobe s povečanjem.

25. 6. — TKR — MEZNAR — GRADIŠNIK — KONTROLA KVALITETE — Na sestanku so obravnavali tekočo kvaliteto problematiko. V posameznih obratih so kvalitete reklamacije v porastu, zato bo treba poostriži kvaliteto kontrolo ter vsa odstopanja od kvaliteten predpisov vestno beležiti na ustrezno dokumentacijo, ki bo služila za analizo tistih obratov, ki pošiljajo največ materiala, ki je s strani kontrole ocenjen kot neprimeren.

Objavili so tudi rezultate tečaja, ki je bil v marcu, razdelil priznanja in najboljšim tudi denarne nagrade.

Omenimo naj še kritiko kontrolorjev, ki je bila namenjena obratovodstvu valjarne Bela, da je preveč tolerantno do kvaliteten problemov in premalo zainteresirano za njihovo reševanje.

3. 7. — TRANSPORT — MALI — AVTOMOBILSKI PREVOZI — Na sestanku so povabili zastopnike obratovodstva in vzdrževanja, vendar jih ni bilo. Delovodja je obrazložil potek naročila glede serviranja vozil po delavnicah izven Železarne. To je daljša administrativna pot, ki otežkoča redne preglede. Vozniki so dolžni, da pravočasno opozorijo na napake. Kritični so bili tudi glede vzdrževanja vozil v delavnici motornih vozil. Delovodja je opozoril voznike na večjo previdnost kadar vozijo prek tirov, pod žerjavi, da ne bi bilo poškodb. Dobili so pojasnilo glede dopustov, ki je tudi usklajeno z obvestilom kadrovskega sektorja. Ob koncu sestanka so bili seznanjeni z novim zakonom CPP. Razdelili so knjižice o prometnih predpisih in knjižico, v kateri je natisnjen zakon o varnosti cestnega prometa.

3. 7. — VALJARNA BELA — MIKLIC — BLUMING — Na izrednem sestanku so obravnavali samo izračun normnih procentov. Menijo, da ni mogoča tako velika razlika med posameznimi izmenami. Na ostalih treh izmenah imajo po 115 %, le njihova imena ima 108 %. So prizadeti, ker so se vseskozi trudili, da bi dosegli čimboljše rezultate in zato ne morejo razumeti, da bi delali slabše kot na ostalih izmenah.

Zahtevajo takojšnjo in točno obrazložitev doseženih rezultatov ter ponoven izračun za vse izmene in sicer v taki obliki, da bo mogoče rezultate posameznih izmen primerjati in bo tako možno ugotoviti kje je bilo delo slabše opravljeno. Smatrajo tudi, da bodo s tem lahko v prihodnje delali bolje, ker bodo vedeli za vzroke slabih rezultatov in jih tudi odpravili.

Hitra prilagoditev kolektiva na nove pogoje, nov asortiment in novo proizvodnjo

(Nadaljevanje s 1. strani)

da so peči imele neustrezen vložek in da smo morali celo reducirati proizvodnjo. Posledice manjše proizvodnje surovega jekla, so se kazale tudi v manjši celotni proizvodnji. Plan smo izpolnili s 97,1 %, poudariti pa moram, da je več obratov preseglo svoje planske obveznosti (li-varna, bluming-štekla, lahke proge, HOP, elektrodni). V skupni proizvodnji so nad planskimi obveznostmi valjarne Bela in valjarne Javornik.

Tudi finančni rezultat v I. polletju, kjer so upoštevani vsi izvozni minusi, je za Železarno zadovoljiv. Dosegli smo 575 milijonov din prodaje, kar je za 19 % več kot smo planirali in 630 milijonov din celotnega dohodka (1.131 milijonov din je plan za vse leto). Ostanek dohodka pa še po nedokončanih rezultatih za I. polletje znaša čez 30 milijonov dinarjev.

UREDNIŠTVO: Katere doseže oziroma dosežene rezultate v prvem polletju bi uvrstili med najpomembnejše tako za delovni kolektiv, kot za širšo družbeno skupnost.

DIREKTOR: V obdobju globoke nelikvidnosti, ki traja že nekaj let, smo zabredli po zaslugi zadnjih ukrepov v lanskem letu, ko smo z obveznim deponiranjem sredstev pri uvozu, močno znižali priliv sredstev na žiro račune gospodarskih organizacij, predvsem proizvajalcev v bazični industriji, v še večjo nelikvidnost. Ob vsem tem je za Železarno na splošno, za naše podjetje pa še posebno, največji uspeh, da se je proizvodnja zadržala nad nivojem lanskega leta, čeprav nekoliko pod planskimi proporcijami.

V celotnem konceptu akcijskega programa za stabilizacijo, ki ga je v Železarni že obravnaval odbor za poslovno politiko in ki je usklajen z akcijskim programom občinske skupščine in republiškega izvršnega sveta, je zelo važna postavka zniževanje uvoza in večja pripravljenost oziroma sposobnost izvoza.

S kolikor toliko normalno proizvodnjo v železarnah, smo k stabilizaciji v tem akcijskem programu doprinesli velik delež. Naši kupci so ravno zaradi proizvodnih rezultatov, ki smo jih v železarnah dosegli, obratovali brez pretiranega uvoza normalno, kar bi v nasprotnem primeru zaradi pomanjkanja likvidnih dinarskih sredstev in deviz, morali svojo proizvodnjo zaustavljati. Žal smo v splošnem stabilizacijskem programu v Sloveniji nekoliko v zakasnitvi, tako da de-

lež železarn pri zniževanju uvoza ni dovolj očiten. Pri nadaljni konkretizaciji tega programa bi morali pomen železarn veliko bolj poudariti.

Za našo delovno skupnost v I. polletju lahko smatramo največji uspeh hitra prilagoditev na nove pogoje in novi proizvodni asortiment ter uvajanje čisto nove proizvodnje. Tako npr.: specialna vrsta elektrod, elektrodni prašek, žarjeni dinamno trakovi itd.

UREDNIŠTVO: Železarne so s svojo proizvodnjo doprinesle k zmanjšanju uvoza jekla za potrebe kovinske — predelovalne industrije, kakšni pa so izgledi, da tudi železarne same zmanjšajo uvoz osnovnih metalurških surovin.

DIREKTOR: Z lastno proizvodnjo so železarne le relativno zmanjšale uvoz, kar železarne potrebujejo znaten del uvozne železove substance za svojo lastno proizvodnjo. Večletno zastavljanje proizvodnje surovega jekla ni ostalo brez posledic tudi v pogledu oskrbovanja železarn s surovinami, od kakovostne rude do grodlja, koksa in ferolegur. Tako je v zadnjih letih jugoslovanskim železarnam primanjkovalo skoraj 400.000 ton starega železa, ki so ga morale uvoziti. S povečanjem proizvodnje surovega jekla bo potreba po povečanem uvozu starega železa vedno večja. Temu bi se lahko izognili, če bi z lastno rudno in na osnovi lastnih koksarn, proizvedli več surovega železa in na osnovi tekočega surovega železa proizvedli več surovega jekla. Z izjemnimi napori je uspelo v SR Srbiji zgraditi nove kapacitete za proizvodnjo surovega železa (Smederevo) in že v letu 1972 lahko pričajemo presežek surovega železa. Tako, da bi z grodljem iz Smedereva lahko nekoliko zmanjšali uvoz starega železa. Pri tem pa je treba upoštevati, da je mrzel grodelj vložek v peči še dražji kot tekoči grodelj in da kot taka železova substanca za proizvodnjo jugoslovanskih železarn ni rešitev. Zato tudi v naslednjih letih lahko ob povečani proizvodnji pričakujemo povečan uvoz za železarne. Ob dokončni zgraditvi velikih kapacitet v Zenici in Smederevu lahko šele po letu 1975 pričakujemo večje umirjenje uvoza za jugoslovanske železarne.

UREDNIŠTVO: Katere so osnovne naloge, ki stojijo pred delovnim kolektivom v drugem polletju in kakšna so osnovna izhodišča akcijskega programa podjetja, katerega osnutek je že v razpravi.

DIREKTOR: Z ozirom na majhen zaostanek v blagovni proizvodnji v I. polletju, bomo v drugem polletju poskušali delno omiliti ta izpad proizvodnje, gledano na proizvodni rezultat v tonah, v realizaciji namreč te razlike ni, ker smo s prestrukturiranjem proizvodnje realizacijo močno povečali. Nadalje smatramo, da bi v drugem polletju z nabavo polfabrikatov iz vzhodnoevropskih dežel, lahko kapacitete še nekoliko bolj izkoristili in s tem še izboljšali poslovne rezultate.

Restriktijski ukrepi, ki jih je sprejel republiški izvršni svet, kot najmočnejše zdravilo v drugem polletju letošnjega leta, bodo brez dvoma vplivali na poslovanje v Železarni. Prvi znanilci manjše recesije v II. polletju so že tu. Posamezni kupci ustavljajo naročila ali pa jih prenašajo v poznejše obdobje. Ravno tako se že kaže v skladiščih nekaterih naših kupcev vse več proizvodov, ki jih ni mogoče plasirati na tržišče. Tako, da bo velik del naših naporov v drugem polletju usmerjen ravno v iskanje novih tržišč, da bi lahko zadržali optimalen asortiment, ki smo ga dosegli v zadnjem letu.

Precej težka in odgovorna naloga nas čaka na področju izterjevanja naših zahtev oziroma dolgovanja pri kupcih, saj smo prvo polletje zaključili s 310 milijoni din neporavnanih računov. Naše obveznosti do dobaviteljev tudi naraščajo pa vendar bistveno zaostajajo za dolžniki, saj dolgujemo le dobrih 120 milijonov dinarjev.

Odbor za poslovno politiko pri delavskem svetu Železarne, je prav na osnovi gospodarskega položaja sprejel osnutek osnovnih smernic akcijskega programa za drugo polletje letos. Program, ki v 16 točkah precizira delo vseh odgovornih v Železarni, samoupravnih organov, do delovnih skupin in posameznikov. Med temi točkami je močno poudarjen hitrejši prehod na osvajanje novih proizvodov, kot so: argonizirano jeklo, avtomatsko svinčeno jeklo, nerjavne elektrode, proizvode četrte stopnje predelave, ker naj bi že ob koncu leta pričeli z novo proizvodnjo hladno oblikovanih profilov in takoj nato pričeli z montažo naprav za boks palete in pripravo linije za proizvodnjo podvozij za avtomobilsko industrijo itd.

Da bi povečali našo kreditno sposobnost za najem kreditov za nakup osnovnih

sredstev in novih stanovanj, smo v letošnjem letu že upejali funkcionalno amortizacijo in povečali stanovanjski prispevek. S tema dvema ukrepoma bomo odpravili ozka grla v proizvodnji in omilili kronično pomanjkanje stanovanj za člane delovnega kolektiva.

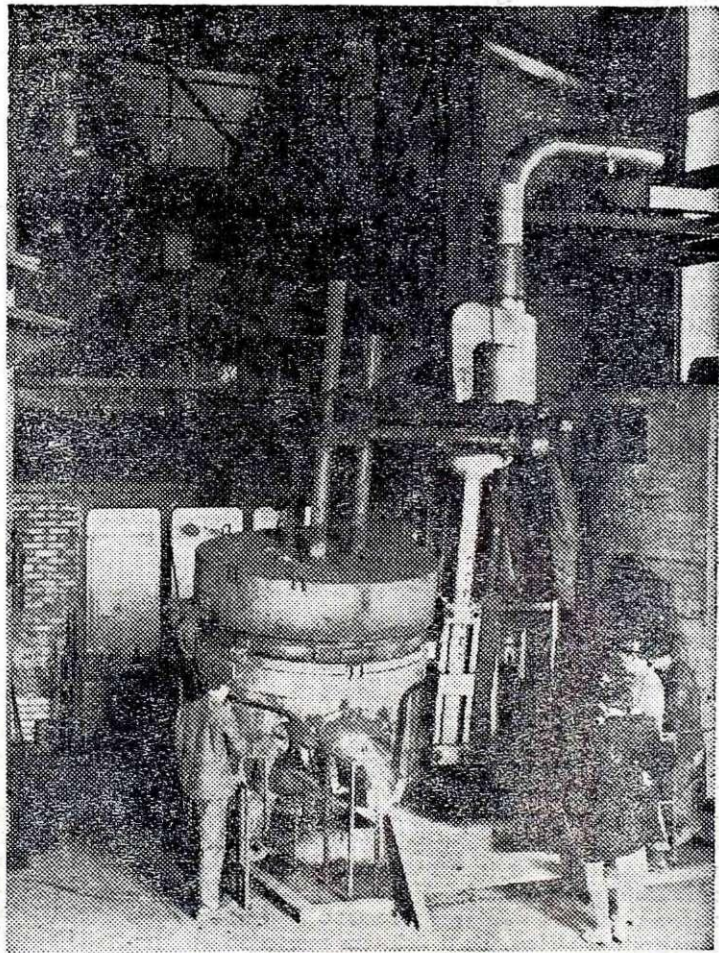
UREDNIŠTVO: Uvodoma ste omenjali, da nelikvidnost hromi celotno železarstvo, ali lahko pričakujemo v drugem polletju kakšne posebne ukrepe oziroma izboljšanje.

DIREKTOR: V stabilizacijskem programu republiškega izvršnega sveta, ki je bil objavljen v dnevniku Delo 12. julija, je ravno na področju nelikvidnosti opaziti največje napore. Likvidirati žarišča nelikvidnosti pomeni nesentimentalno ukiniti tisto proizvodnjo, ki samo zaradi izredne konjunkturo in neplačevanjem dobaviteljem živi na našem trgu. Da bi pokazali na žarišča take nelikvidnosti, se je izvršni svet odločil v drugem polletju izvesti totalno poravnavo — kliring. V zadnjem obdobju smo doživeli več takih poravnav, zadnja uradna poravnava je bila leta 1968, ki zaradi premajhnega vključevanja bank v kliring ni uspela. Tudi vsa poznejša zdravila, ki so jih predpisovali posamezni repu-

bliški izvršni sveti pa tudi zvezni izvršni svet niso odstranili nelikvidnosti, temveč so jo samo povečali.

Od predlaganega totalnega kliringa ne moremo pričakovati izboljšanja nelikvidnega položaja, v kolikor prva točka — likvidacija neustrezne proizvodnje ne bo v celoti izvršena. Republiški izvršni svet je trdno odločen, da bo na svojem področju s totalno poravnavo pokazal na ta žarišča, vprašanje pa je, če bodo ostale republike sledile takemu načinu odpravljanja nelikvidnosti.

Železarna samo ob take načinu reševanja lahko pričakuje zase dober izid, toda le, če bodo veljali kompenzacijski krogi za vso Jugoslavijo in ne samo za Slovenijo. Sama Železarna pa brez take kompleksne akcije pri zniževanju dolgovanja naših kupcev ne more veliko storiti. Saj niti ustavljanje dobav, niti toženje kupcev, niti menice in akceptni nalogi ne morejo plačane realizacije povečati bistveno nad odstotkom, ki je potreben za izplačevanje osebnih dohodkov. V našem celotnem gospodarstvu je plačevanje danes praktično brez denarja, v medsebojnih poravnava ali direktno protidobavo blaga, z drugimi besedami bi lahko rekli skoraj blagovno gospodarstvo.

Peč za proizvodnjo elektrodaega praška — novega proizvoda Železarne

A black and white photograph of a worker in a factory setting. The worker, wearing a dark long-sleeved shirt and a light-colored apron, is focused on operating a large industrial machine. A long, thin metal rod is being processed by the machine, which has various gears, wheels, and a large flywheel. The background shows a typical industrial environment with other machinery and structural elements. The overall scene depicts a manual manufacturing process.

A black and white photograph showing a dense residential area with multi-story apartment buildings. The buildings are situated on a hillside, with some trees visible in the foreground and background. The image has a grainy, halftone texture.

A black and white photograph of four young men standing in a row on a grassy field. They are all wearing flight suits and have their flight helmets resting on the ground in front of them. They are standing in front of a large, light-colored hangar with a dark roof. The man on the far left is holding a small object in his right hand. The man second from the left is holding a small object in his left hand. The man third from the left is holding a small object in his right hand. The man on the far right is holding a small object in his left hand. The hangar has a sign that reads "WATERMAN" on its side. There are trees and a fence in the background.

**(8) Narava je kruta
kadar se maščuje**

[illegible]

Železničarji leta 1944

Med okupacijo je bila moja mati zaposlena pri železnici na postaji v Podnartu kot prometni pripravnik. Z vlakovnim odpravnikom ZWOLFOM sta obveščala partizane o prihodu tovornih vlakov, ko so vozili skozi Gorenjsko. Tovariš Zwolf je moral precej daleč po hribu, da je prišel do druge postojanke na železniški postaji. Nosil je obveščevalcem potrebna sporočila, po katerih so se partizani lahko orientirali. Pogosto so minirali progo ponoči, ker so le takrat okupatorji vozili zanje važne tovore, največ municijo, tanke in drugo orožje. V nujnem primeru so progo lahko minirali tudi zgodaj zjutraj v mraku, redko pa se je to dogajalo čez dan.

V enem samem tednu pred decembrom 1944, je bila proga skoraj vsak dan minirana, včasih tudi dvakrat dnevno.

2. XII. 1944, ko je prišla mati zjutraj ob 6. uri v dnevno službo, so stali pred železniško postajo trije tovarnjaki, ki so bili že na polovico polni železničarjev. Pobrali so vse železniške uslužbenke ob gorenjski progi in jih odpeljali v Begunje. Kako žalosten je bil pogled na zapornike, ki so z vprašujočimi očmi zrlji morda zadnjikrat v svoje in oni vanje. Okupatorji pa so s puškinimi kopiti pretepali in jih silili na kamione.

Nič niso vedeli, kam jih peljejo, dokler se niso za njimi zaprla težka vrata begunjskih zaporov. Jetniška vrata so se zaprla za stošestdesetimi železničarji. Nihče med njimi ni več upal, da bo še kdaj zagledal svobodo.

Približno petdeset prometnikov, med njimi tudi moja mater, so vrgli v bunkerje. Začelo se je desetdnevno za-

Spomini iz NOB

BORCI PRIPOVEDUJEJO

sliševanje. Marsikogar so bičali in pretepali, da je le na pol živ prišel v temnico. Moja mati je bila še zelo mlada, stara komaj sedemnajst let. Teden dni so partizani po tem dogodku mirovali; niso minirali železniške proge. Deveti dan njihovega zapora so proti jutru zopet odjeknile eksplozije, ki so jim zaporniki-železničarji z veseljem prisluhali. Ob tej eksploziji so bili ubiti štirje Nemci. Za vsakega ubitega okupatorja so naslednje jutro ob 5. uri ubili pet mož. Kljub

Kljub zaprtim so se uspehi partizanov večali iz dneva v dan. Zminirali so vso progo do Jesenic in tako Nemcem onemogočili prevoz.

Okupatorji so kmalu uvideli, da se miniranje nadaljuje kljub vsem ukrepom proti železniškim delavcem.

Morali so jih spustiti iz zaporov, kajti potrebovali so delovno silo na gorenjski progi.

To je bila zopet zmaga slovenskih domoljubov nad okupatorjem.

Tatjana Brunček, 8. a r. osn. šole Tone Čufar

Skojevci v akciji

Javorniška mladina, ki se je udejstvovala pri Svobodi, Sokolu in raznih športnih

začela sodelovati s skojevci, posebno fantje. Vsi so bili zavedni Slovenci, zlasti Viktor Gregorač, Marjan Okrož-

Tomaž Iskra

(7)

Vtisi iz ZSSR

Medtem, ko so se v Leningradu križale ulice v glavnem podolgem in počez, ima Moskva strogo krožno obliko prometa. To smo se zlasti prepričali ob popoldanskem ogledu mesta. Najprej smo si ogledali največje znamenitosti samo skozi okna avtobusov, druge dneve pa smo izkoristili za podroben ogled le-teh.

Prvo kar je bilo so nam pokazali Kremelj. Tu delujejo najvišji organi državne oblasti ZSSR — vrhovni svet ZSSR in ministrski svet ZSSR, v njem so tudi kongresi Komunistične partije Sovjetske zveze. Kremelj je srce Moskve. Kremeljski zidovi so zgodovina ruskega naroda, veliki stolp s kremeljsko uro, pa se čisto lahko kosa z londonskim Big Benom. Več o Kremlju kasneje, kajti zraven je še Leninov mavzolej, novi moderni hotel »Rusija«, cerkev Vasilija Blaženega, Rdeči trg, veleblagovnica »GUM«, kar smo si pozneje tudi ogledali.

Vreme nam je bilo naklonjeno in vzpenjali smo se na grič do univerzitetnega centra. Od tam, s hriba je imeniten pogled nad vso Moskvo. To je eno samo polje arhitekture. Prav lepo se vidi centralni stadion, TV center, Kremelj in druge markantne zgradbe. Tudi reka Moskva s svojim pritokom Yauza popestri mesto in mu daje pečat mogočnega kompleksa,

zlasti s povezavo svojih ogromnih mostov.

Moskovska univerza je največja na svetu, saj ima kar pol milijona rednih in izrednih študentov. Najstarejšo univerzo je ustanovil znanstvenik M. V. Lomonosov leta 1755 in se zato po njem imenuje Lomonosova univerza. Tu je že tudi seveda središče sovjetske znanosti. V zgradbi moskovske državne univerze je okoli tisoč laboratorijev in 148 avditorijev. Pri sodelovanju pa je zajetih približno 3700 profesorjev, predavateljev in znanstvenih sodelavcev. Zanimivo je še to, da je študij dostopen vsakemu in je zastoj (mesečno plačujejo študentje v domovih, modernih nebotičnikih samo simbolično tri rublje). Verjetno pa morajo ti študentje solidno opravljati izpite, sicer bi bilo to pribežališče mnogih avanturistov. Pravzaprav je pa Moskva eno samo mesto znanosti in kulture, saj je v njem sedemsto znanstvenih ustanov, zavodov, institutov, akademije znanosti ZSSR. V tej ogromni armadi znanstvenikov in inženirsko tehničnih delavcev je čez 40.000 kandidatov in doktorjev znanosti.

Kultura je na zelo visoki ravni. V prestolnici je čez štirideset gledališč, koncertnih dvoran, čez 110 kinematografov, 150 muzejev in dvoran za razstave, prek 340 klubov, domov in dvoran

kulture, čez 1100 množičnih knjižnic, med katerimi je tudi največja na svetu: Državna knjižnica ZSSR »Vladimir Iljič-Lenin«.

Tolj ko smo se ozirali po panorami Moskve, bolj smo se čudili vsem lepotam tega mesta. Visoki zvoniki s pozlačenimi kupolami, obzidja ene največjih srednjeveških trdnjav, moderne gradnje iz stekla in betona, drevoredi in široki bulevarji, takih dimenzij, da zastaja dih, vse to je bolj zgovorno kot številke in suhoparni podatki.

Tisti večer se je zabavni program odvijal kar v našem hotelu. Dvorana, ki je služila za restavracijo in plesišče, je odmevala od zvokov moderne glasbe. Zanimivo je bilo pogledati nekatere severnjake, mislim, da so bili Švedi, kako so bili sprva zadržani, potem pa so se razigrali še in še, kakor hitro se je tudi splošna družba mešanih turistov bolj in bolj razživela. Bila je neka blondinka, čepela je tam v kotu na koncu omizja in nekam bedasto strmela predse. Prav gotovo je bil to njen prvi dan v Moskvi, dan osupljiv presenečenj, kot za vse druge seveda. Le njene oči so govorile, da pričakuje veseli večer. Pogled mi je odtaval drugam proti Angležem, ki so se veselo nekaj pomenkovali. Prvi plesalci so se že začeli vrteti in kmalu zatem jih je bilo že toliko, da si moral pošteno paziti, da nisi priletel v kakšen rob mize. Dekleta, ki so bila v službi vodičev, se niso udeleževala zabav.

Ena izmed najimenitnejših galerij ruske umetnosti je Trečakovska galerija. Ogledali smo si jo drugi dan dopoldne. Tu je zbrana najboljša kolekcija ruskega slikarstva od lesenih ikon pa tja do sodobnih sovjetskih slikarjev. Najbolj se mi je vtisnila v spomin slika Ivana

Grozneza. To je bil izredno velik portret, čez vso steno. V vsej svoji velikosti je možakar povrhu še grozen, pošasten. Oči ima izbuljene kot, da bi mu nekdo porinil sulico v zadnji del telesa, kozji fiks pa ga dela kot pravega hudiča. Pri nogah tam nekje do kolen se kaže okno — del Moskve. S tem je hotel slikar prikazati, kot da mu je vse mesto podložno. In še res je bilo. V Trečakovski galeriji smo videli še mnogo mojstrov, med drugimi tudi več portretov V. I. Lenina in drugih znanih ruskih revolucionarjev. Pa je bilo res imenitno hoditi po tisti galeriji, z desne in leve poslušati strokovne razlage v angleščini, nemščini, italijanščini, francoščini itd. Spričo vseh tistih soban smo bili nazadnje že utrujeni in pri-

jetno je bilo stopiti po vsem tistem na sveži zrak.

Počitek po kosilu se je prilegel, vendar nas je nekaj najbolj zagnanih odšlo na individualni izlet v mesto. Zelo sem se začudil, ko sem videl, da ženske opravljajo zelo nevarno težko delo, kajti opazil sem neko, kako je na zelo visoki stavbi čistila ogrodje, pri tem pa se je z eno roko držala ograje z drugo pa je opravljala svoje delo. Tudi se spominjam, kako so že v Leningradu opravljale težka dela na cesti. Kopale so asfalt. Tisti asfalt je bil še enkrat debelejši od asfalta na naših cestah.

Nekateri so kupovali gramofonske plošče in razne spominke. Poleg gramofonskih plošč, knjig vseh vrst, znamk, so bili tudi glasbeni instrumenti zelo poceni. Tek-

nik, an Ro
led mi je
oče.

Grešč, ki
slil no, kak
Nem, se je
gomen. Vid
skojeni iz K
sta opizirala
sesta na Ja
ji, za, je t
ljah. Zupan
obe ki zav
Tegastanka
vsa očina, r
na p dveh
kali.

S tanka s
dincinili na
nili da bod
cijanoti M
prvih bila,
slovo zasta
nad ropališ
ški B. Drugi
začelskati k
so zni tudi
sesta.

V n oko
Nemzačeli
mlad, Gre

MOSKVA — del Rdečega trga s cerkvijo Vasilija Blaženega, v ozadju Moskva

nik, an Ropret in drugi. Med mi je bil tudi moj oče.

Greč, ki je vedno milil no, kako bi se uprli Nemci, se je povezal s Tugomen Vidmarjem-Jožem, ki je iz Kranja. Skupaj sta opazirala tri skojevske sestane na Javorniku. Tretji, za, je bil na Borovjah Zupanu, kjer sta bili že ki zavedni skojevki. Lega nanka se je udeležila vsa čina, medtem ko so na praveh nekateri manj-tali.

S nanka so se vsi mladinci bili navdušeni. Skle-tili sta bodo začeli z akcijami proti Nemcem. Ena rvihi bila, da so obesili lovno zastavo na Strani nad kopališčem na Koroki B. Drugi dan so Nemci ačeli krivca. Nekako o zvi tudi za skojevske estane.

V n okoli božiča so lemo začeli z aretacijami mladim, Gregorač, ki je

pričakoval, da ga bodo zaprli, je opozoril očeta, naj se pravočasno skrije. Ubogal ga je in odšel v Tržič k so-rodnikom.

Ko se je po novem letu vrnil, je zvedel, da so skoraj vse mladince, ki so sodelovali pri akciji in na sestankih, že zaprli v Begunjah. Oče je moral oditi na gestapo, kjer so ga natanko zasliševali. Med zaslišanjem je ugotovil, da so Nemci zaprli vse skojevce, ki so sodelovali. Na prvih dveh sestankih. Niso pa vedeli, kje je bil zadnji sestanek in kdo je na njem sodeloval. Tako so se oče in še trije skojevci lahko zahvalili srečnemu naključju, da so pobegnili zaporu in smrti. Druge udeležence sestankov pa so 20. januarja 1942 v Dragi postrelili.

S tem pa so samo za nekaj časa zavrlj delovanje SKOJA na Javorniku.

Boža Kavčič, 7. c
osn. šola Tone Cufar

til imutev sta bila podob- o ko Leningradu v za- idljijišini.

Vozimo se tudi z metro- em. Obivalci Moskve so ihko pravičeno ponosni na voje izemske dvorce. Le- so poženj s tonami mar- rorja so spomenik zase. arakistični detajli metro- i so vsezadnje še osvežu- oče račenje, neskončne opni udobni in hitri laki seveda avtomatika; i pažuje celotno na- ravo.

Zveč so se tisti, ki so neli opnice za v gledali- še odvili v Boljšoj teater, rugi smo se domenili, da bišče najmodernejši ho- l v skvi, hotel »Rusija«. Ede izmed najmodernejš- h hov »Rusija« je tik ogledečega trga, blizu remi To je velikanski

kvader s svojimi dvajsetimi nadstropji. Če se popelješ z dvigalom do zadnjega nad- stropja, se ti iz restavracije nudi prelep razgled na mesto, zlasti ponoči. Prospekt Kali- njina je tedaj razsvetljen s tisočerimi lučmi in reklama- mi, ki so pripete na gigant- skih zgradbah in nenehno mežikajo. Domala je vse mesto razsvetljeno in šele ponoči dobi opazovalec ob- čutek neskončne razsežnosti.

V restavraciji, ki pa je bila podobna bolj kakšnemu baru, so ubirali v glavnem ruske narodne. Ne vem, kaj me je pičilo, da sem z nekim dek- letom iz naše družbe sku- šal posnemati tiste ruske narodne plesje. Po končanem plesu so naju neki Armen- ci spraševali, kje sva se na- učila njihove — armenske plesje. Debelo sva jih gledala, o kakšnih armenskih plesih še pojma nisva imela. Naj bo tako ali drugače, za solid- no izvajanje tistih plesov sva dobila od Armencev dve buteljki šampanjca in kako sva bila potlej važna po vsem tistem. Pred našo druž- bo sva se postavljala kot da bi zadela glavni dobiček na loteriji. Z Armenci smo se odlično razumeli, razen tega je bil pa eden izmed njih že v Jugoslaviji, ko je treniral našo državno reprezentanco v orodni telovadbi; zelo do- bro je poznal Cerarja.

Dve inži naprej so sedeli neki Rusi. Eden je bil debel kot sod in nasekan kot voha. Ko je šel po plesišču, ga je kar na nos neslo, ženska pa je skakala okoli njega in ga rotila naj se vendar umiri. Neverjetno kako Rusinje iz- ražajo svoja čustva; potem ko ga je skušala spraviti iz salona in ni bilo nič, je jela zelo hitro govoriti (najbrž psovati), sledilo je udarjanje pesti ob mizo, čisto nazad- nje pa se je razjokala kot otrok. ki mu vzameš igračo.

»Vihra ihtava, ali sem ti že praveč dejal?« ga je brz ugriznil stari, ki mu ni ušla sinova nejevoljna kretnja. Sin je molčal, se sklonil nazaj v plug in sta orala dalje, vsak s svojimi mislimi.

In se je gnetlo v starem:

»Seveda, mladež naduta, spi nič, voglari okrog, potlej pa klinka ob belem dnevu, ko je treba pri- jeti in pritisniti, da v sklepih zacvili! Pretete dekl- ne!« je planilo polglasno iz njega in bič je ošvrknil konja, ki je pretegnil in drugega, belca, potegnil s seboj, da je Klemen skoraj na plug omahnil. Samo napol je razumel fant očetove zadnje besede, pa jih je uganil takoj in v srcu mu je vzvalovala kri. Za hip je popustil z rokami, da je plug planil iz prsti v vrhu razora, a se je brz premislil, pljunil v dlani in krepko poprijel, da so se mu napele mišice na rokah in mu je počilo v sklepih. Samo iz oči mu je sršelo v rjavo mokro prst, ki je ranjena zevala pred njim in nemo kričala, prav kakor fan- tovo užaljeno srce. Stari pa je polglasno godrnjal v belo brado, mahnil semtertja po konjih, pa se tu pa tam kradoma ozrl nazaj na sklonjenega sina, kakor bi njegove misli ugibal.

In vnovič je vzdramil Klemena iz misli očetov glas:

»Kako pa orješ danes? Ponoči bi spal, ponoči, seme nepridno, pa bi lahko za dne krepkeje po- prijel!«

Sredi razora sta bila, ko je stari tako stresel nejevoljo nad sinom. V Klemenu je zagorelo. Šinil je pokonci, planil, kakor bi se hotel pognati čez plug in konje do očeta, ko se je naenkrat zdrznil in obstal.

»Pa dajte sami, če znate bolje!« je vrgel očetu mrko v lice in mu obrnil hrbet. Že je stopil korak, dva po razoru, ko se je premislil, se okrenil, popri- jel znova za ročice in zakričal nad konji: »Ti-hot!« da sta potegnili na vso moč ter potegnili starega naprej, da je skoro padel pod kopita. Nič ni dejal Vršan, iz oči pa mu je zagorelo kakor zmagoslavje

Slavko Savinšek

Geče

(4)

in ponos, ko se je ozrl nazaj in videl, da se upira sin v ročice kakor peč v breg in mu rdi od vihre in duševne tegobe mlado lice.

»Bo! Za dva mlada je!« se posmeje samo stare- mu v srcu. »Samo ta preteta deklina!« se mu že zopet skremži na licu in zamišljen vodi konja dalje. Ko zopet vrašata na okrajku, pripelje po kolovozu na njivo samotnej garovec. Smrečnikova Micka. Krepko, dvajsetletno dekle je, bolj fantovske hoje in kretenj kakor dekliških, močna in polna. Postoji, da se oddahne, in v solncu se ji zasveti izpod nazaj pokrite rute temno, od sonca in vetra opaljeno lice. Izza rute se usipljejo v obraz gosti, temni lasje.

»Hej, Micka, te je breg upelial, ha?« ji zakliče stari Vršan in pridrži konje.

»Kaj bi me, zatoje že pretegnem!« se mu smeje dekle, upre močno roki v bok in gleda za Kleme- nom, ki se sklanja v plug in trebi z otiko lemež.

»Zakaj te pa nič k nam ni, Micka?« vprašuje Vršan.

»Ne utegnem! Belim bajto!«

»Se boš možila?«

»Mara kdo zame!«

»No, poženite no, oče!« plane vmes Klemen in se skloni v plug.

»E, naj se mrhi malo oddahneti, saj bo skoro poldne. Slišiš, Micka, ali boš utegnila priti pomagat Mani čompe narezovat?«

»Ne vem! Naj rajši katera druga!«

»Hi!« zamahne medtem Klemen z otiko proti konjemu, da oče omahne vstran, ko nenadoma pre- tegneta in se poženeta dalje. Stari zgrabi za povodec z vso silo, ali Klemen znova požene konja in oče jih ne vzdrži: mora nehote z njimi dalje. Za hip se ozre po sinu, ki sklonjen v plug tišči ročice na moč; vrh njive pa zapoje Mickin smeh, ki zveni kakor zasmeh in ureže Klemena kakor z nožem.

»Bi me ubil rajši danes ko jutri, seme!« se zale- tava izza zob staremu, ko vodi konje dalje. Klemen ne črhne besedice, samo strašna bledica mu plane v prej rdeče lice in še niže se skloni mlado telo v zemljo. Micka vrh njive se smeje dalje, ošine par- krat s pogledi Klemena, nato pa se upre v garovec in porine po kolovozu proti Belcjanu.

V dolini je zazvonilo poldne, ko sta preorala Vršana dobro polovico njive. In komaj je odjeknil zvon, se je oglasil od hiše doli Manin glas:

»Ho-hoj, južnat!«

»Jô-ô!« je odvrnil oče nazaj. Stal je pred konji, držal klobuk v rokah in molil, tiho sam zase. Skup- no bodo molili po južini. Sivi lasje so mu frfotali potni v lahnem vetriču ob čelu, bela brada se je svetila v opoldanski bleščavi kakor taleči se sneg. Pod visokim čelom so žarele žive temne oči, ki so bile čudno nasprotje sršečim sivim obrvim, in kre- pak, ukrivljen nos, je dajal obrazu starega Vršana ponosen izraz. Ko je stal tako razoglav s privihani- mi rokavi v beli odpeti hodni srajci, ki so na prsih štrlele iz nje sive ščetine, velik, krepak, slok, samo za spoznanje upognjen, se je sinu nehote porodilo v srcu ob pogledu vanj: planinski kralj! Tako so mu rekli dolinci, domačini in tuji. In nežno je sinu zatrepetalo v očeh pri tem pogledu, čeprav je takoj umaknil pogled očetu in si dal opraviti z odpenjanjem konj.

Ko je stari odmolil, se je prekrizal in zavil proti domu. Klemen je konja odpregel, prijel za vajet, da bi odgnal, pa je še čas gledal za očetom. V njem je vrel: planinski kralj! In on sin njegov, mladi kralj planin! Pri tem mu je tegobno vstalo v srcu: ga bo zmogel?

Že stopi Klemen s konji za očetom v kolovoz, ko prihiti od Belcjana Liza z jerbason na glavi. Kle- men bolj zasluti kot zasliši njene korake, zadržuje konja in jo tako pričaka, da ga dohiti.

»Liza,« ji de polglasno, »kam hitiš? Počakaj malo!«

»Ali si neumen, glej!« pokaže dekle na očeta, ki hiti pred njima. Vendar zadrži korak in stopi vstric fanta.

Klemenove oči od strani zdrsijo po dekletu. Drobna je Liza, pol manj je je ko Smrečnikove Micke, ali jedra je in nosi se. Svetlih las ji ne pokriva ruta, izpod jerbasa ji tišče v lice in jo dražijo v modre oči in drobni nosek, tja v polraz- cvetele ustnice jo ščegetajo, da si gre zdaj z roko po licih in zdaj zdaj pihne nadležne nagajive v čelo nazaj. Komaj do ramen je Klemenu in fantov klo- buk sega preko jerbasa na dekletovi glavi. Joj, kako bi jo sedajle dvignil z jerbason vred od tal ter zaukal, da bi se razlegalo v šir in dalj! Tako gre Klemen nemo poleg Lize in ne najde besede, ki bi jo dejal, da bi ji povedal, kako mu je. Le oči mu govore, oči vriskajo, oči božajo Lizino lice, pa roka ujame zdaj njeno levico ter jo stisne, da dekle vztrepeta.

»Klemen bodi pameten,« mu Liza navidezno ne- jevoljno odtegne roko in pogleda na spredaj kora- kaj očega očeta.

»Lizika, Lizika!« se skloni fant tesno k dekletu in tih nasmešek mu spreleti lice.

»Kaj postavaš!« udari v njuno srečo stari Vršan, ki se je ozrl in opazil mlada dva skupaj. »Južina čakal!«

Oče stopi dalje, ne ozre se več. Ali korak pri- držuje, da morata mlada dva skoro do njega. Kle- men je ob očetovih besedah prebledel ko zid, z vso silo je potegnil povodec ter zaškripal z zobmi. Dekle se je z velikimi, plahimi očmi ozrlo vanj in tiho spregovorilo:

»Nikar, Klemen, potrpi!«

In čez čas, ko se ihta v fantu ni umirila:

»Nocoj pojdem v Borovec. Pridi nasproti!«

Pa je že odbrzela na levo v breg, čeprav sta ji nogi trepetali in se ji je srce v prsih krčilo. Kle- men je zrl za njo kakor za bežečo sanjo, in sam ni vedel, kdaj je butnil s konji vred v očeta, ki je stal na kolovozu in tudi gledal v breg za odha- jajočo.

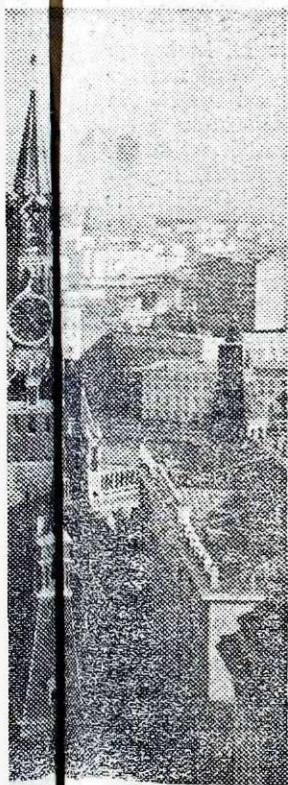
»No!« je planil v fanta, ko sta zadela skupaj: »Kam zijaš?«

»Kamor Vi!« je zagorelo iz Klemena in bledica na licu se je umeknila temni rdečici. Stopil je mimo starega in odgnal konja v hlev, kjer je vrgel vajete hlapcu.

Že so čakali z molitvijo Klemena v hiši ko je prišel mrk in zamišljen iz hleva.

»Se je boš že še nagledal,« ga je upiknil stari, »mi čakamo!«

Prekrizal se je in odmolil očenaš in češčeno marijo. Družina: Klemen, Mana, hlapec in dve dekli so mu odgovarjali. Nato so molče sedli in molče zjemali.

lju in Moskva

Kje delajo naši delovodje največ napak v vodenju

Pregled odgovorov, ki so jih dali vodje delovnih skupin

ISKRENOST ODGOVARJANJA

Nedavno so vodje delovnih skupin reševali preizkus znanja iz vodenja, kjer so izpolnili tudi listo 50 vprašanj, ki opisuje njihove aktivnosti. Na vsako vprašanje so odgovorili z »da« ali »ne«, s čimer so potrdili, da opravljajo določena dela ali so to zanikali.

Na žalost nimamo kriterija, s katerim bi lahko objektivno izmerili iskrenost odgovorov; menimo pa, da so bili odgovori pošten, brez večjih teženj po potvarjanju ali olepševanju dejanskega stanja. Končno bo ena od potrditev iskrenega odgovarjanja prav tale pregled odgovorov, ki bo v nekaterih točkah mogoče celo osupljiv in alarmanten. Kaj takega pa ob skrivanju napak ne bi nikdar dosegli.

PREGLED REZULTATOV

— 75 % DELOVODIJ SI VZAME TOLIKO ČASA, DA S ŠEFI RAZPRAVLJAJO O ZAMUDNIH PODROBNOSTIH. Ni treba posebej poudarjati, da se s tem izgublja čas enih in drugih. Vzroki za tako ravnanje so lahko na strani šefov ali na strani delovodij ali pa obojih. Možna je namreč naslednje:

— Šefi kažejo nezaupanje in ljubosumnost do svojih delovodij. Uživajo v občutku večvrednosti, ko dajejo tudi podrobna navodila, ki bi jih prav lahko rešili na nižjih nivojih.

— Šefi enostavno ne znajo prenašati nalog delovodjem.

— Delovodje ne znajo ali si ne upajo sprejemati odločitev in odgovornosti na osnovi okvirnih navodil.

— 65 % DELOVODIJ NE VODI FINANČNE IN PROIZVODNE EVIDENCE SVOJEGA ODDELKA.

— 49 % DELOVODIJ NE OPRAVLJA VZROKOV PRITOŽB SE PREDNO PRIDEJO NA DAN. Škodljivost takega ravnanja je več kot očitna. V zdravstvu že dolgo trdijo, da je boleznijo bolje preprečevati kot zdraviti, in to jim lahko verjamemo. Verjamemo pa tudi lahko, da to ne velja za zdravje, ampak tudi za druga področja. Nek kitajski pregovor pravi približno takole: »Težava, ki se ji izogneš danes, te doleti kasneje v stokrat

hujši obliki. Zato ji takoj pogled v oči«. A to vse premalo upoštevamo. »Gašenje požarov« (kakor se radi izražamo) je še vedno priljubljena športna panoga.

— 48 % DELOVODIJ NI USPELO, DA BI IZPOSLOVALI BOLJŠE DELOVNE POGOJE ZA SVOJE DELAVCE. Zakaj je približno drugi polovici delovodij to uspelo? Kje so kriteriji, po katerih nekaterim uspe, a drugim ne? Nasploh pa (vsaj nekateri) delovodje verjetno čutijo, da je njihova odgovornost prevelika, njihova možnost vplivanja na spremembe pa premajhna.

— 40 % DELOVODIJ NIMA KONTROLNE SCHEME ZA UVAJANJE NOVEGA DELAVCA V DELO.

— 40 % DELOVODIJ NI NA TEKOČEM Z AKTIVNOSTMI V DRUŽBENO-POLITIČNIH ORGANIZACIJAH. Dokaj zaskrbljujoč podatek, ki takoj odpira vprašanje o krivdi: je ta na strani organizacij ali na strani delovodij? Verjetno v obojih.

— 38 % DELOVODIJ NE VODI EVIDENCE O NAPREDOVANJU. Ali se dovolj zavedamo škode v medsebojnih odnosih, ki jo lahko napravi eno samo nepremišljeno, pristransko ali krivično napredovanje delavca, ki tega ni zaslužil?

— 36 % DELOVODIJ NE UPORABLJA SESTANKOV, KADAR HOČEJO POSREDOVATI SVOJE IDEJE IN PREDLOGE DELAVCEM. Vedeti je treba, da ljudje sprejemajo naloge s pravo zavzetostjo le takrat, če sodelujejo pri odločitvah in če jemljejo naloge kot svoje. To je pravzaprav tudi ena od sestavin samoupravljanja. — Vsako vsiljevanje tuje volje bo sprejeto negativno. Ena tretjina delovodij tega ni vedela ali ne ve ali noče vedeti.

— 34 % DELOVODIJ NI SEZNANJENO Z DOGAJANJI V DRUGIH ODDELKIH.

— 33 % DELOVODIJ NI NA TEKOČEM S POLITIKO PODJETJA. Podatka, ki zahtevata nujno izboljšavo sistema komuniciranja in informiranja na vseh ravneh. Posebno pozornost je treba posvetiti temu, da prilagodimo razumljivost in zanimivost za različne skupine v tovarni. Ni vseeno ali pišemo inženirju ali ne kvalificiranemu delavcu. Predsodek o enakosti ali enotnosti tu nikakor ni na mestu. Če že moramo dati enotno informacijo za vse, se mora ta čimbolj prilagoditi »spodnjemu« območju. Informacija se mora prilagoditi in pri-

bližati potrošniku oz. porabniku in nikakor obratno! Odpraviti je treba zgolj šablonske in formalistične informacije!

— 32 % DELOVODIJ NE DOVOLJUJE RAZGOVORA NA RUTINSKIH DELOVNIH MESTIH.

»Tako je tudi prav«, se bodo mnogi kar takoj strinjali, navajeni namreč, da vlada v proizvodnji red in disciplina. A reči moramo, da problem ni tako enostaven kakor je videti. Zakaj?

Dela, ki se neprenehoma ponavljajo v vedno enakih gibih in dejavnostih, vzbujajo v delavcih kmalu občutek dolgočasje, nasičenosti, kar vodi v utrujenost, to pa v nižjo produktivnost, slabo počutje, nezadovoljstvo z delom, večje izostajanje z dela, zamujanje, obolevnost itd. Kje je rešitev?

Delo, ki je zelo ponavljajoče, je treba do konca avtomatizirati, kot je npr. avtomatizirana naša hoja ali pri ženskah pletenje. V takem primeru postane samo delo kar postranske važnosti, in misli se lahko osvobodijo za sanjarjenje, razgovore ipd. Nihče ne bo zanikal, da ne moremo govoriti ali sanjariti med hojo in priznati moramo, da je žensko pletenje med drdrajočim klepetom prav tako kvalitetno.

S tem hočemo povedati, da ni nujno razgovora vedno in povsod preganjati kot veliko zlo, ker je lahko celo koristen za sprostitve in nasploh za višjo produktivnost. Obenem pa tega nikakor ne smemo enačiti z nedisciplino, neredom in zaspanostjo. V programu je, da bomo te probleme pričeli v Železarni kdaj bolj sistematično reševati.

— 29 % DELOVODIJ RAJE GRAJA SVOJE DELAVCE PRED DRUGIMI. Tak postopek je v precejšnjem nasprotju z veljavnimi načeli o uspešnosti nagradenja in kaznovanja. Raziskave namreč kažejo, da je dal javni ukor izboljššan rezultat v 34,7 %, enak rezultat v 28,6 % in poslabšan rezultat v 36,7 % primerih. Javni sarkazem (ujedliva, pikra pripomba) pa je dala izboljššan rezultat le v 11,9 %, enak rezultat v 23 % in poslabšan rezultat v kar 65,9 % vseh primerov. Na splošno je torej javna graja, posebno pa še javni zasmeh, najboljši način, kako si pridobimo sovražnika, ki si bo stalno prizadeval vrniti udarec.

— 20 % DELOVODIJ NE POZNA VSAKOGAR MED SVOJIMI LJUDMI TOLIKO, DA BI LAHKO POVEDAL, KJE DELAVEC ŽIVI, OD KOD JE PRIŠEL IN KAKŠNI SO NJEGOVI INTERESI.

Na takšen rezultat verjetno vpliva visoka fluktuacija v Železarni in tudi velikost nekaterih delovnih skupin, ki presegajo v svetu priznani optimum oz. maksimum: ta je postavljen na največ 50 delavcev, po nekaterih avtorjih celo največ 20 delavcev v skupini. Čim večja je skupina, manjša je njena delovna uspešnost. Pomembno je tudi to, da delavci raje delajo v manjših kot v večjih skupinah.

DRUGA PLAT MEDALJE

Kdor je prebral vse naštet napake, utegne odložiti branje dokaj slabe volje. Poudariti pa moramo, da smo pokazali le temno plat medalje, kajti od 50 vprašanj jih je tukaj le 13, ki kažejo na napake. Odstalih 37 vprašanj se torej izrazito nagiba v »pozitivno« smer. A tudi od navedenih 13 vprašanj je treba upoštevati odstotek tistih delovodij, ki so nanje odgovarjali pozitivno. Po tej pojasnitvi se situacija bistveno razbistri, čeprav ne smemo pozabiti navedenih napak. Odkrivanje napak je pravzaprav prvi korak k njihovem odpravljanju.

VSI SO BILI ENAKO NEPOUČENI

Analiza rezultatov je pokazala, da so delali delovodje približno enako število napak v vodenju ne glede na to, koliko so stari, kolikšna je njihova izobrazba in poklicni staž in v katerem obratu delajo. Principi dobrega vodenja so bili namreč za vse več ali manj enaka neznanka.

DELO, KI GA JE TREBA NADALJEVATI

Nakazane napake niso izključna krivda delovodij, zato bodo morali pri njihovem reševanju sodelovati tudi drugi. S prvim sistematičnim izobraževanjem o vodenju delovnih skupin smo voz premaknili z mrtve točke. Mogoče je bilo to najtežje, a je kljub temu kar dobro uspelo. In če je uspelo najtežje, potem res ni bojazni, da bo nadaljnje delo še boljše. Mimo izobraževanja delovodij pa zahtevajo navedene napake in slabosti aktivnost tudi drugih strokovnih služb v Železarni.

A. Tušar
F. Belčič

Sodelavec v strugarni valjev, mora biti pri svojem delu natančen

Proslava pregnancev v Brestanici

K osrednji proslavi pregnancev na dan borca 4. julija v Brestanici smo se pridružili posebnim vlakom tudi Gorenjci.

V lepem sončnem jutru smo hiteli na železniško postajo. Z nekaj minutno zamudo je vlak prispel na postajo Javornik in že so nas pozdravljali nekdanji preživeli pregnanci in aktivisti. V Žirovnici ni nihče vstopil, v Lescah pa je vstopilo le manjše število ljudi. V Radvljici je vlak že peljal mimo železniške postaje in v zadnjem trenutku je strovo odjezd opazil veliko število čakajočih potnikov (bilo jih je 140) in potisnil vlak nazaj na postajo. Imel sem občutek, da tukaj nekaj ni bilo v redu? Vlak je še potem tu in tam ustavil in kmalu smo prispeli v Ljubljano in po krajšem postanku nadaljevali pot ob Savi proti Zidanemu mostu v Brestanico, kamor smo prispeli točno ob določenem času. Tu so nas že pozdravljali prvi udeleženci proslave.

Razvili smo svoj prapor ZB NOV Jesenice ter v koloni počasi stopali proti gradu. Nekateri starejši udeleženci so bili tu že zelo utrujeni, mladih pa tako ni bilo opaziti v koloni kljub temu, da

jih je pozival CK ZMS in TK ZMS Zelezarne, naj se udeležijo osrednje proslave. Po dvajsetminutni počasi hoji smo prispeli v grad Rajhenburg-Brestanica, katerega je dal zgraditi solnograški škof. Konrad v letih 1130/1147 za obrambo proti napadom Madžarov. V gradu smo si ogledali muzej pregnancev, ki ga je zelo lepo uredil dr. Tone Ferenc, oblikoval pa ga je inž. arh. France Filipčič. Ekspoziti nazorno prikazujejo, kako je nemški gestapo pod vodstvom esesovskega generala Kurta Hintzeja preganjal slovenski narod. (skozi to taborišče je šlo okrog 45.000 slovenskih rodoljubov).

Ob 11. uri se je začela proslava, na kateri je govoril predsednik RO ZZB NOV Janko Rudolf, ki je izčrpno analiziral preganjanje slovenskega naroda v času okupacije. Po končanem govoru so zbrano množico pozdravili predstavniki pregnancev in sicer v imenu slovenskih žena dr. Ema Lovše-Petrovič, v imenu pregnancev slovenske Koroške Lovro Kramar, v imenu tržaških Slovencev Skerk ter Franc Šetinc v imenu nekdanjih pregnancev iz Šlezije. Med govori je bil redek udeleženec, da si ne bi z robcem obrisal solza. Vsak je bil v mislih v grozljivih

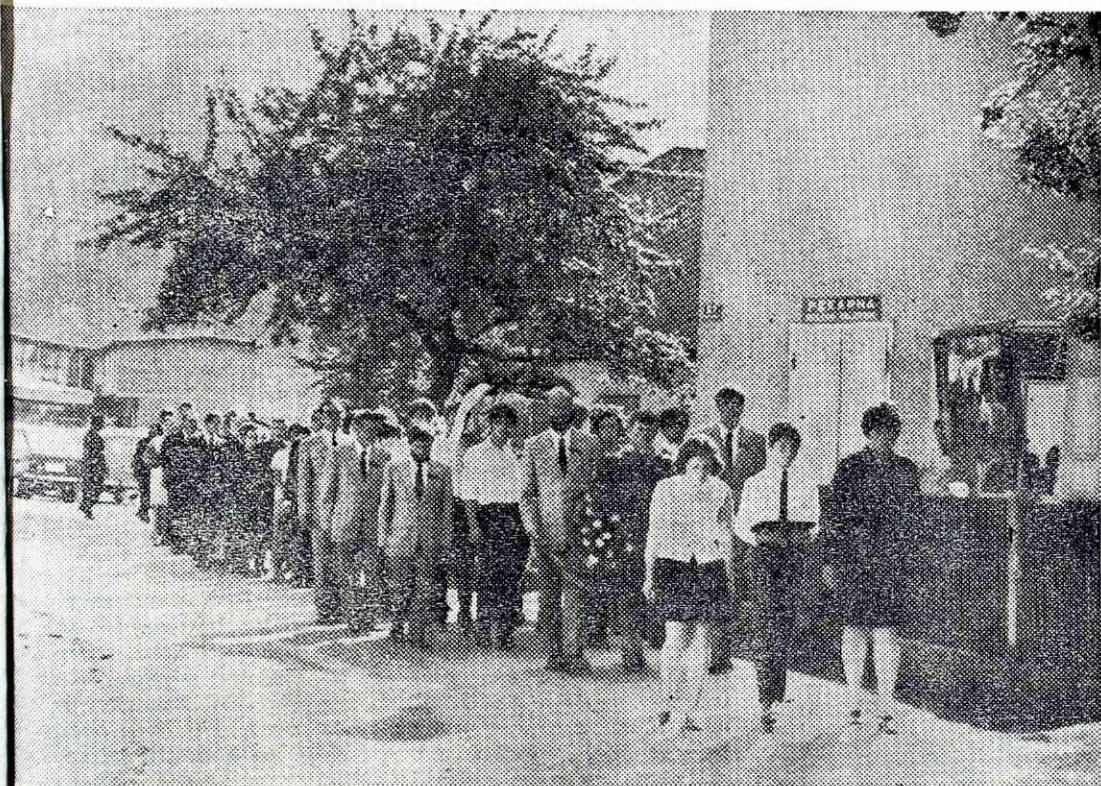
časih pred 25 leti z eno samo željo, da se to ne bi nikoli več ponovilo.

S proslave je bilo poslano zahtevno pismo na nemški konzulat. V pismu je izražena zahteva, da Nemčija vsem prizadetim jugoslovanskim državljanom izplača vojno odškodnino, tako kot je to izplačala avstrijskim in italijanskim državljanom. Pozdravno pismo je bilo poslano tudi predsedniku republike tovarišu Titu. Inž. Pavle Žavcer je prebral listino, v kateri se predlaga, da se 7. junij proglasi za praznik pregnancev. Ta dan leta 1941 je odpeljal prvi transport iz Slovenije slovenske pregnance.

Proslava je bila zaključena z lepim kulturnim spredom. Nastopili so recitatorji, ženski, mladinski, moški pevski zbor ter združeni godbi na pihala papirničarjev iz Krškega in rudarjev iz Senovega.

V pozni popoldanski uri je naš vlak odpeljal proti Gorenjski. Povsod, na vseh železniških postajah, so nas ljudje pozdravljali tako kot leta 1941, le z razliko, da smo se takrat peljali v neznano, sedaj pa vsak proti svojemu domu.

Miha Hostnik

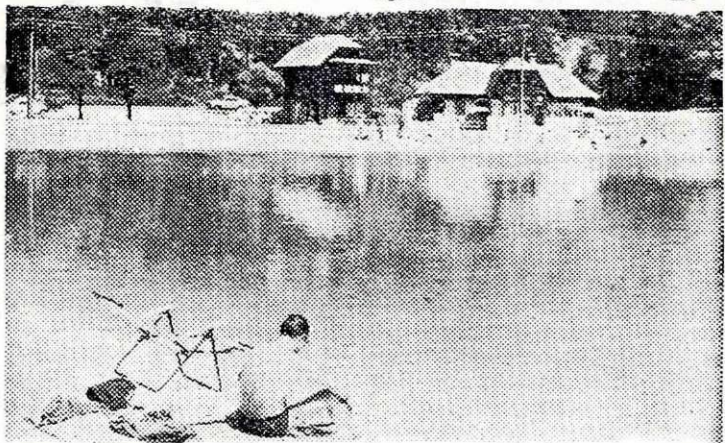

Pretekli petek 9. julija je na zadnji poti spremla pokojnega junaka previsnih sten Zvoneta KOFLERJA množica domačinov in prijateljev z vse Slovenije

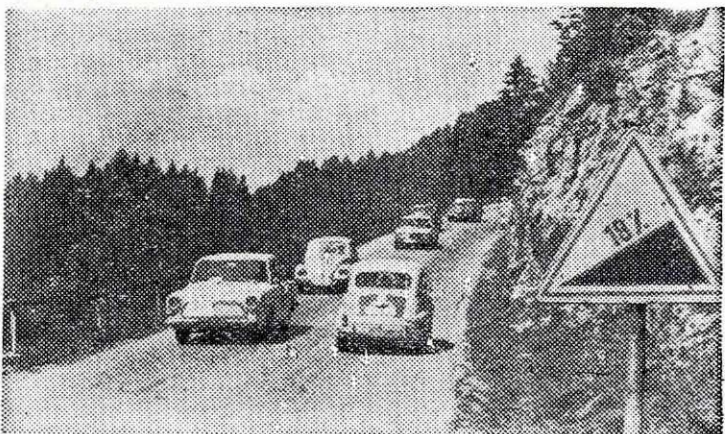
Ob mejnem prehodu v Ratečah je turistična agencija Putnik zgradila tole poslopje za menjalnico. Glede na to, da še niso plačali prispevka za priključitev oziroma povečanje vodovoda, zgradbe še niso odprli. V Ratečah je namreč precej pereč problem za povečanje zmogljivosti vodovoda, pa ne bi bilo primerno, da bi gradili novo zmogljivost, ne bi pa prispevali za osnovne komunalne potrebe kraja.

B.

Odkar so ob cesti od elektrarne do hotela Erike naredili malo jezerce, je v Jasni pri Kranjski gori zopet vse živo. Voda je v teh toplih dneh kar primerna za kopanje, saj ne doteka iz ledeno mrzle Pišence, pač pa iz toplejšega studenca v Trstju. Tudi zabave željni gostje pridejo na svoj račun, saj v obnovljenem gostišču Istra vino, poskrbe ob sobotah in nedeljah za godbo za ples.

B.

Takle je promet v teh dneh po cesti čez Korensko sedlo. Lani je tu prek šlo 3,881.587 potnikov in 1,450.225 vozil. Od leta 1968 do 1970 je šlo preko Korenskega sedla približno 8,7 milijone potnikov, po železnici skozi Karavanski predor 7,3 milijone potnikov, čez Ljubelj 7,1 in na mejnem prehodu v Ratečah 5,3 milijone.

B.

Obvestilo sodelavcem

Vozače na relacijah: Mlino, Krnica, Zapuže, Podbrezje, Lipnica, Breznica obveščamo, da lahko koristijo letne vozovnice, razen na rednih delavskih progah tudi na avtobusih z:

— Odhodi z Jesenic v smer:

Radvljica: 6,47; 8,15; 9,00; 12,15; 14,47; 11,16; 15,15; 16,30; 17,15; 18,20; 20,37.

Bled: 7,18; 9,00; 11,16; 18,20.

Begunje: 8,15; 9,00; 11,16; 18,20.

Krnica: 11,16.

— Proti Jesenicam iz:

Krnice: 6,40.

Bleda: 6,52; 10,52; 17,00.

Radvljica: 7,10; 9,20; 10,35; 11,07; 12,35; 15,15; 16,20; 17,20; 18,35.

Begunje: 7,20; 11,15; 17,23.

Zaradi prevelike gneče na parkirnem prostoru bodo od ponedeljka 19. 7. 1971 dalje avtobusi, ki vozijo v smeri: Javornik, Breznica, Zapuže, Krnica parkirali ob 14. uri nad parkirnim prostorom (pri delavnicah ŽIC-a).

Kadrovski sektor

Podelili so štipendije in posojila

Komisija za podelitev štipendij in posojil upravnega odbora sklada za izobraževanje strokovnih kadrov občine Jesenice se je nedavno sestala, da bi podelila štipendije in posojila za šolsko leto 1971/72. Sklad za izobraževanje strokovnih kadrov je pred tem objavil razpis v Železariju in sicer 5 štipendij na visokih šolah, 2 štipendije za šolanje na ekonomski srednji šoli, 3 štipendije ne glede na smer ali stroko študija (vsem pedagoške smeri) ter 5 brezobrestnih posojil.

Za deset štipendij se je na razpis prijavilo 34 kandidatov in kandidatke, za pet brezobrestnih posojil pa je bilo enako število kandidatov.

V primerjavi s preteklimi leti, ko so štipendije ostale nepodeljene, še celo po novem razpisu, pa preseneča letošnji izredni interes. Spričo takega stanja je bilo odločanje komu podeliti štipendijo, dokaj odgovorno in težavno. Komisiji ni preostalo

lo drugega, kot da je svoje odločitve uskladila z nedavno sprejetimi načeli o družbenem dogovoru za podeljevanje štipendij in posojil. Štipendijo so dobili trije odličnjaki, dva s prav dobrim in pet z dobrim uspehom. Pri podelitvi posojil komisija ni imela problemov, ker je

bilo število prosilcev usklajeno z razpisom.

S tem so letošnje štipendije in posojila podeljena. Upajmo, da bodo namenska sredstva koristno naložena in da jih bodo koristniki upravičili s prizadevnim delom in uspešnim študijem.

— rn

Morje se suši za tabornike

V nedeljo, 11. julija je na morje v Karigador odpotovala skupina šestinštiridesetih tabornikov. Pred nekaj leti so si tam našli izvrsten taborni prostor, kateremu manjka le vode. Tudi plaža je dobra, zato ni čudno, da so se veselili štirinajst prijetnih dni.

Vendar so sami organizatorji imeli precej dela, da so spravili vse v red. Z naraščajočim turizmom raste tudi cena posameznih zemljišč. Prostor lahko dobiš le še za ogromne najemnine. Pred leti je izgledalo, da bodo taborniki lahko še ostali, sedaj pa je to nemogoče. Kdo se lahko bojuje proti dolarjem in markam?

Medtem, ko smo se veselili naših turističnih uspehov, se morje za delavsko mladino, posebno še za tako z več družinskimi člani, počasi odmika.

Taborniki so že tako v stiski z denarjem. Idrijski taborniki so dobili več milijonov, da bodo odkupili pro-

stor v trajno last. Jeseničani pa bodo bežali s kraja v kraj kot Indijanci pred severno-američani, vedno na slabše.

Zaman bi bilo poskušati spraviti v tek kakršnokoli akcijo za rešitev problema, ko tako manjka denarja, saj ob obali sprejmejo samo take, ki imajo veliko kupno moč. Sploh so lahko taborniki še zadovoljni, da so letos ostali na tem mestu, ker bi bilo dovolj, da ukinejo dovoz vode, ki jo za drage denarje kupujejo v motelu.

Tabornjenje ob morju sploh ni več noben luksuz, ampak potreba za mladega človeka, ki živi v zaprašenem mestu. Je nekakšna zdravstvena kolonija in nagrada za njihovo celoletno delo — toda kdo se pa še ozira nanje, kdor ima neposredne zveze z njimi.

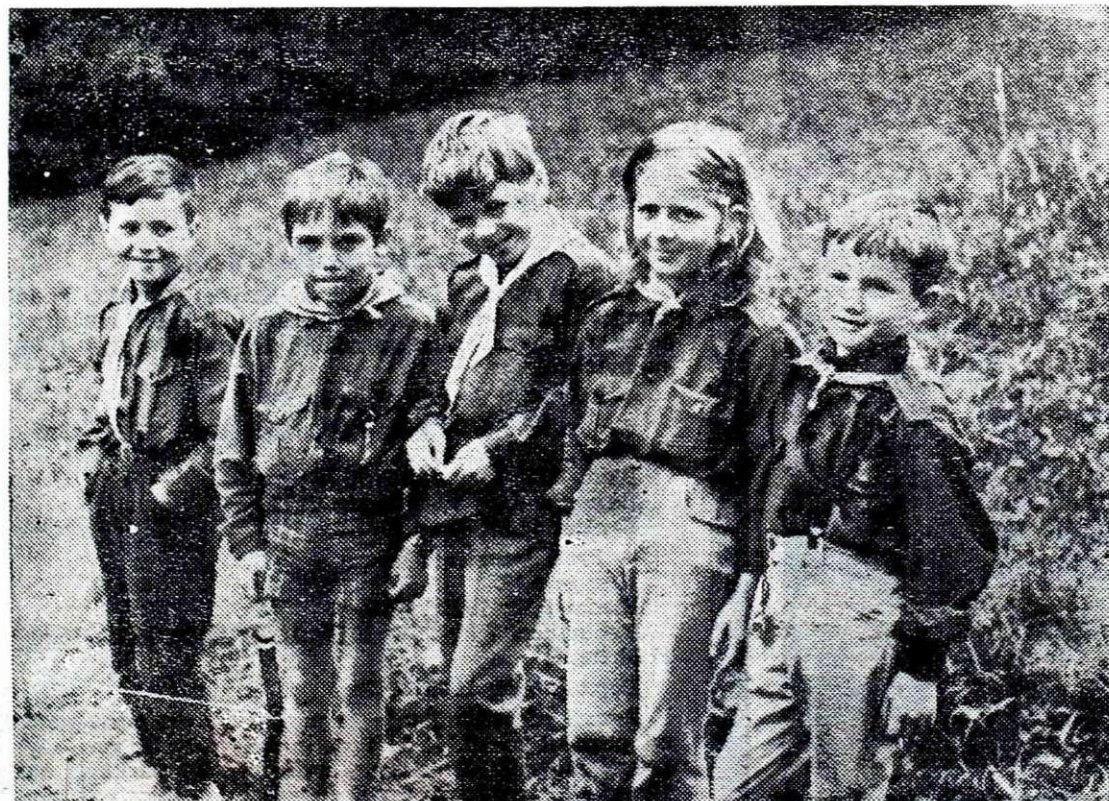
Nekako se bodo poskušali znajti, saj so v glavnem odvisni od sebe. Ali pa se bo slučajno pokazalo sonce skozi oblake. Zaenkrat imajo na naši obali globoko oseko.

J. Jekler

Še so pošteni

V soboto, 10. julija zvečer sem od glavnega vhoda do transporta izgubil denarnico z denarjem in dokumenti. V nedeljo zvečer sem izgubljen denarnico že dobil pri vratarju z vsem denarjem in dokumenti. Denarnico je našel sodelavec Živko Mihajlovič iz žerjavnega oddelka. Za njegovo poštenost se mu najtopleje zahvaljujem in naj bo vzgled tudi ostalim sodelavcem.

Andrej More, transport

Najmlajši pripadniki taborniške organizacije —čebelica in medvedki — na akciji v Predddvoru

Skupščina občine Jesenice in družbenopolitične organizacije občine Jesenice vas vabijo na praznovanje

1. AVGUSTA — PRAZNIKA OBČINE JESENICE

Petek, 30. julij: ob 17. uri otvoritev kolektivne slikarske razstave članov likovne sekcije DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice v avli skupščine občine Jesenice;

ob 18. uri otvoritev zgodovinsko dokumentarne razstave SPOMENIKI REVOLUCIJE na prostoru nasproti kolodvoru;

ob 19. uri otvoritev 15. gorenjske in 3. medklubske razstave umetniške fotografije v mali dvorani in čitalnici delavskega doma na Jesenicah.

Sobota, 31. julij: ob 10. uri slavnostna seja splošnega zbora skupščine občine Jesenice s podelitvijo Čufarjevih in Gregorčičevih plaket najboljšim kulturnim in športnim delavcem v občini. Po seji ogled razstave Spomeniki revolucije;

ob 15. uri obisk delegacije na grobu narodnega heroja Matija Verdnika-Tomaža v Bistrici na Koroškem; ob 20. uri kresovi.

Nedelja, 1. avgusta: ob 5. uri budnica na Jesenicah v izvedbi pihalnega orkestra Jeseniški železarji;

ob 10. uri na Poljanah

ZBOR OBČANOV

— uvodni govor predsednika občinske konference SZDL Jesenice,

— govor Vinka Hafnarja, podpredsednika izvršnega sveta SR Slovenije,

— kulturni program, v katerem sodelujejo združeni pevski zbori občine, pihalni orkester Jeseniški železarji in recitatorji,

ob 11. uri vaja odreda teritorialne obrambe;

ob 12. uri promenadni koncert pihalnega orkestra Jeseniški železarji;

od 13. ure dalje igra za ples in razvedrilo instrumentalno zabavni ansambel Jožeta Kampiča in domači instrumentalni ansambel Termiti.

Športne prireditve od 25. do 31. julija:

— odprto občinsko prvenstvo v plavanju

— mednarodni balinarski turnir

— nogometni turnir

— namizno teniški turnir.

Krajevni odbor ZZB NOV in Planinsko društvo Javornik-Koroška Bela organizirata 22. julija, ob dnevu vstaje slovenskega naroda proti okupatorju

SPOMINSKI POHOD NA STOL

Odhod udeležencev bo 22. julija ob 5. uri zjutraj s Koroške Bele. Po želji bodo lahko udeleženci odšli na Stol v dveh smereh, ali čez Belščico ali mimo Valvasorjevega doma. Na Stolu bo ob 10.30 kratka proslava.

K čimvečji udeležbi vabijo nekdanje borce NOV, aktiviste, planince in mladino.

Občinski odbor ZZB NOV Jesenice
Planinsko društvo Javornik-Koroška Bela
KO ZZB NOV

Dom na Mežaklji še ni odprt

V predzadnji številki železarja smo objavili kratko informacijo o tem, da bo počitniški dom na Mežaklji v kratkem odprt in na voljo gostom. Vendar kot kaže, je bil naš članek nekoliko preuranjen. Te dni smo namreč dobili kratko obvestilo o delu komisije, ki je imenoval konzorcij univerze v Ljubljani z namenom, da uredi vse potrebno glede primopredaje doma s podjetjem Alpe Adria, ki je v zadnjem času oskrbovalo dom na Mežaklji na podlagi sklenjene najemne pogodbe. Pogodba je bila sklenjena za dobo petih let, vendar jo je podjetje Alpe Adria predčasno odpovedalo. Komisija se je sestala 30.

junija in si ogledala stanje v domu, ki pa nikakor ne ustreza. Treba bo marsikaj še urediti ter izpopolniti opremo in šele nato bo po ponovnem ogledu komisije lahko opravila svoje delo. Konzorcij univerze v Ljubljani pa bo dom izročil nadaljnjo oskrbo in upravljanje Bogu Ribezlju, kot smo že poročali v našem glasilu Šele, ko bo vse to urejeno, in ponovno dani vsi pogoji za prijetno bivanje v domu na Mežaklji, tako kot je bilo to pred leti, bo počitniški dom na Mežaklji lahko sprejel prve goste. Upamo in pričakujemo, da se bo to zgodilo še v teku letošnje počitniške sezone.

Spodbudni stiki med našimi in koroškimi literarnimi in kulturnimi delavci

Pred letom dni ustanovljen kulturno umetniški klub Tone Cufar, si je v svoji programski zasnovi med drugim zadal nalogo, da se tesneje poveže z literarnimi in kulturnimi slovensko govorečimi delavci na avstrijskem Koroškem. Kot je znano, klub povezuje literarne in druge kulturne delavce z Jesenic in Ljubljane in je poleg organiziranega literarnega večera doslej izdal povest Toneta Cufarja Tovarna in tri literarne priloge v tovarniškem glasilu Železar, kjer je že predstavil tudi dva literata iz Koroške. Da bi se ti stiki poglobili in razširili tudi na ostale literate in kulturne delavce slovenske narodnostne manjšine na Koroškem, je Slovenska prosvetna zveza v Celovcu v petek 9. julija povabila nekaj članov kluba v Celovec na razgovor, ki naj bi te stike poglobil oziroma izoblikoval program bodočega sodelovanja.

S strani kluba so se razgovoru udeležili pesnik in pisatelj Miha Klinar, pesnik in prosvetni delavec Benjamin Gracer, esejist, zgodovinar in kritik prof. Emil Cisar, pesnik in pisatelj ter urednik revije Borec Črtomir Sinkovec ter predsednik obkoroške zveze kulturno prosvetnih organizacij in glavni odgovorni urednik Železarskega lista Joža Varl. Koroške literarne in kulturne delavce pa so zastopali kritik in esejist ter prevajalec prof. Janko Messner, pesnik in prosvetni delavec Valentin Polanšek, pesnik in tajnik Slovenske prosvetne zveze v Celovcu in odgovorni urednik Slovenskega vestnika Andrej Kokot ter kritik, esejist, prosvetni delavec ter urednik revije Mladje Florjan Lipuš.

V dopoldanskem razgovoru so predvsem govorili o možnostih razširitve in poglobitve kulturnih stikov med družbo in kulturnimi skupinami slovenske občine in Koroške,

ki so včlanjene v Slovensko prosvetno zvezo v Celovcu. Dogovorili so se že o nekaterih konkretnih stikih, oziroma zamenjalnih gostovanjih v jesenskih mesecih letos. Najprej bo na Koroškem v Ločah gostoval pevski zbor Jesenice, sledilo pa bo povratno gostovanje pevskega zbora Prosvetnega društva Jepa — Baško jezero iz Loč na Jesenicah. Tem zamenjalnim gostovanjem bi postopno dodajali še druga, predvsem slovenskih društev, ki so najbližje naši občini.

Predstavniki kluba so bili tudi seznanjeni s težavami s katerimi se srečuje Slovenska prosvetna zveza v Celovcu in društva včlanjena v to zvezo, ter sploh celotno gibanje za krepitev narodne zavesti med koroškimi Slovenci, v katerem imajo ravno literarni delavci, v zadnjem času pa tudi mladi slovenski študentje zbrani okrog revije Kladivo, vodilno vlogo. V tej njihovi borbi in prizadeva-

njih pa jim rojaki iz matične domovine, pa najsibo, da gre za preproste občane ali vodilne politične delavce, nemalokrat, hote ali nehoti, podirajo njihova prizadevanja. Rojaki iz matične domovine, ki obiskujejo kraje na Koroškem se največkrat niti ne zavedajo, kakšno škodo povzročajo njihovim prizadevanjem pri krepitev nacionalne zavesti, ko vztrajno ponavljajo Villach in Klagenfurt namesto Beljak in Celovec, ko v trgovinah in drugih lokalnih v popačeni nemščini zahtevajo to in to, čeprav bi z vztrajno zahtevo v slovenskem jeziku ogromno prispevali k večjemu uveljavljanju slovenščine in trgovinah in drugih lokalnih s tem pa tudi h krepitev narodne zavesti. Nič manjše škode pa ne povzročajo razni uradni obiski predstavnikov Slovenije deželni vladi za Koroško, ki se nemalokrat slepo zapeljujejo od slovenskemu življu nenaklonjenih voditeljev deželne vlade. Svoj slovenski ponos so letos na primer ob uradnem obisku na Koroškem zatajili in se ponižali tudi predstavniki slovenskih novinarjev, ki so se na sprejemu pri predsedniku deželne vlade Simi povsem podredili in ponašali kot neobogljenci. Predstavniki slovenskega šolstva, so bili na uradnem obisku pri deželni vladi povsem enostransko informirani o položaju dvojezičnega šolstva na Koro-

škem, medtem, ko na primer niso čutili potrebe, da bi se povezali s predstavniki slovenskega narodnostnega gibanja na Koroškem ali nekaterimi naprednimi slovenskimi ravnatelji osnovnih šol, da bi zvedeli za resnično stanje dvojezičnega šolstva na Koroškem.

Po kosilu in kratkem ogledu koroške pokrajine, so nadaljevali razgovor, ki je bil predvsem usmerjen na vprašanje vloge in nalog literarnih ustvarjalcev pri krepitev narodne zavesti na Koroškem ter krepitev sodelovanja med klubom oziroma matično domovino in njihovimi prizadevanji. Tudi v nadaljevanju razgovorov so večkrat omenjali v dopoldanskem razgovoru navedene primere, ki naj bi namesto, da bi pospeševali in krepili njihova prizadevanja, največkrat podirajo to, kar s težavo zgradijo! Znova so poudarili, da noben predstavnik od preje omenjenih obiskov ni na primer postavil deželni vladi vprašanja kaj je z dvojezičnimi napisi, ali kje so vzroki, da ogromno otrok, ki sicer govorijo slovensko, ni prijavljenih v dvojezične šole in kaj so šolske oblasti na Koroškem v tej smeri naredile. Niti niso čutili potrebe povezati se s predstavniki naprednega slovenskega življa na Koroškem in spoznati resnično stanje. Avstrijske oblasti na Koroškem največkrat ignorirajo njihova prizadevanja in se do Slovencev na Koroškem ponašajo povsem nasprotno od njihovega ponašanja na Južnem Tirolskem z italijansko manjšino. Razumljivo, da vse to pospešuje gonjo proti slovenski narodnostni manjšini na Koroškem, blatenje slovenskih kulturnih spomenikov, zmanj-

šuje narodnostni ponos in zavednost ter podobno. Do vseh teh stvari smo v matični domovini preveč ravnodušni vključno z najvišjimi predstavniki slovenske vlade.

Nov duh, ki raste v slovenski literaturi na Koroškem in ki ni pomemben samo za Koroško ampak tudi za matično Slovenijo, se javlja s socialno kritično revijo Kladivo, ki jo ureja Mirko Rössner in okrog katere so zbrani slovenski študentje na Koroškem. V razgovoru pa je še kako prišla do izraza teza, da morajo biti vsa literarna stremjenja koroških literatov usmerjena in posvečena ohranitvi našega življa na Koroškem in krepitev narodne zavesti. Večkrat, je dejal nekdo od koroških pisateljev, smo peli o ptičkih in rožicah, tega pa kar je koroški človek in čas terjal od njih pa niso peli. Za primer programske, izpovedne pesmi kot protest proti določenim pojavom v družbi, je pesnik Miha Klinar prebral eno od svojih pesnitev.

Ob koncu celodnevne zelo uspešne srečanja, so se dogovorili za povratno srečanje v septembru na Jesenicah pred širšo publiko, pred tem pa bodo v prvi septembrski številki Železarskega lista LISTI koroški literati predstavili svoja literarna dela in svoja kulturno-prosvetna prizadevanja na Koroškem.

Ob zaključku lahko poudarim, da je bilo to srečanje prijateljev in enakomiselnih ljudi — Slovencev z obeh strani Karavank obojestransko izredno koristno in spodbudno, ter je odprlo neizčrpne možnosti nadaljnjega medsebojnega sodelovanja.

Joža Varl

Nekaj misli ob reformi pouka matematike v osnovni šoli

1.

Z časopisov, po radiu in televiziji je bila slovenska javnost obveščena, da bomo v šolskem letu 1971/72 začeli uvajati novo matematiko v osnovno šolo. V ta namen je bil izdelan obsežen projekt, ki nosi naslov »Modernizacija osnovnošolske matematike«. Iz njegovega smotra je razvidno, da želimo dati učencem že v osnovni šoli temeljne moderne matematike, ki naj jim pomagajo razvijati logično mišljenje in dajo potrebne temeljno znanje za razumevanje in dojemanje matematike v rednih in pozneje tudi v visokih šolah.

Projekt je v izvlečku utemeljen z naslednjim:

»Moderna matematika je v podoben družbi že v celoti isirje pravičila svojo navzočnost lelo tehniških, naravoslovnih, ekonomskih in družbenih velj. To dejstvo so v Sloveniji upoštevale v svojih učnih programih vse visoke in jendšje, pa tudi nekatere srednjgoje šole, zlasti gimnazije, in omu modernizirale pouk matematika, le osnovna šola ostaja išk tradicionalnem računstvu. pre kaj posameznih učiteljev, o to povsem samoniklo iščejo a v modernjši pouk račništva že prvem razredu

osnovne šole, je samo dokaz, da je tudi v osnovni šoli. mo goče in potrebno narediti odločilni korak v matematiki. Glede na vse to je modernizacija računskega pouka v osnovni šoli nujen pogoj, če hočemo, da bo osnovna šola opravljala svoje naloge v skladu z dognanji in zahtevami sodobne znanosti in tehnike. Glavna novost je v prenosu dela učne snovi s srednje na osnovnošolsko stopnjo, npr.: teorija množic, osnove matematične logike, nedekadni sistemi idr. S tem vsebinskim premikom želimo razvijati v učencih osnovnih šol več smisla in

potrebo za samostojno mišljenje in logično sklepanje, na čemer sloni moderna matematika in sploh vsa znanost. Za dosedanja računski dril, memoriranje dejstev in formul v moderni matematiki ni ne časa ne prostora. Ta vsebinski premik pa zahteva modernejšo metodo dela, za katere je značilno izrazito raziskovalno načelo. Šola učencem nič več ne posreduje matematičnih dejstev in spoznanj, ampak se mora učenec dokopati do njih sam in z lastnim delom.

Modernizacija osnovnošolske matematike temelji na rezultatih psihološko pedagoških raziskav matematičnega učnega procesa in na izkušnjah, ki so bile zbrane pri uvajanju moderne matematike v osnovno šolo v mnogih državah na zahodu in vzhodu.

S šolskim letom 1971/72 bodo uvedle moderno matematiko v učni program vse osnovne šole v vseh prvih razredih. V naslednjih šolskih letih se bo moderniza-

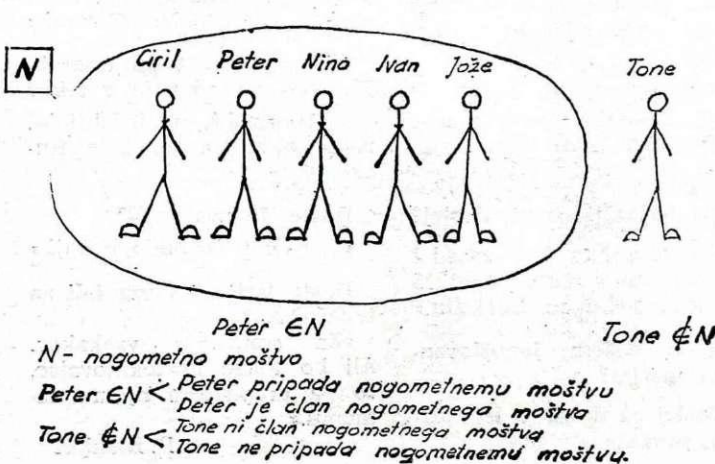
cija nadaljevala iz razreda v razred, dokler ne bo v šolskem letu 1978/79 zaključila prva generacija celotni osemletni program.

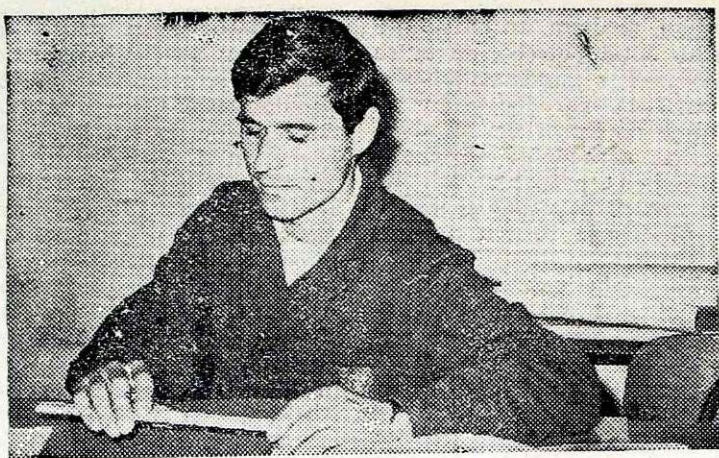
Zavod za šolstvo SRS je v sodelovanju z izobraževalno skupnostjo SRS, s pedagoškima akademijama in drugimi visokimi šolami nosilec projekta. Ker je za učitelje to povsem nov koncept pouka, je zanje v načrtu predvideno tudi obvezno dopolnilno strokovno in metodično izpopolnjevanje.

V aprilu in maju so se učiteljice, ki bodo predvidoma v prihodnjem šolskem letu poučevale prvi razred, seznanile na seminarjih s teorijo množic, v juniju pa ob novem učbeniku, priročniku in didaktičnem materialu še z ustrezno metodično obravnavo novega učiva.

Med mnogimi drugimi nalogami, ki jih obsega projekt, je predviden tudi poseben program televizijskih oddaj o moderni matematiki za učitelje in starše.

Zora Čuden

Naš dolgoprogaš na smučeh

Še vedno v formi in med prvimi na tekaških smučeh, je Alojz Kerštajn doma iz Rateč star 28 let.

Rad se je pridružil razgovoru in nam odgovoril na nekaj vprašanj. Povedal nam je, da je strojni tehnik zaposlen pri nas v Železarni kot analitičar v sektorju za ekonomiko.

Za otroke rojene v Gornjesavski dolini pravijo, da pridejo na svet že na smučeh? Velja to tudi za vas?

»To ravno ne! S petim letom sem se pa res že začel!«

Kakšne pa so bile vaše prve dilce?

»Očetove sem predelal. Zadaž sem jih odrezal. Ušesa za čevlje pa sem prestavil bolj naprej!«

Vaš začetek v tekmovanju?

»V Bohinju, na mladinskem tekmovanju v klasični kombinaciji. Najprej sem namreč računal, da bom skakalec. Dvanajst let sem imel takrat. Šlo je pa za prvenstvo Gorenjske. Tega se še dobro spominjam, ker smo šli takrat na tekmovanje kar taki, kot smo se že doma napravili! Mislim obleko, kapo, čevlje in drugo!«

Za koga pa ste najprej nastopali, oziroma katero društvo danes zastopate?

»Preje sem nastopal za smučarski klub Rateče, sedaj pa sem pri smučarskem društvu Jesenice.«

Kdo pa vas je v Ratečah takrat pripravil za tekmovanje?

»Pokojni Janez Ročič. V njegov spomin je vsako leto v Ratečah tudi smučarski tek.«

Vaš največji uspeh doslej?

»Ko sem leta 1969 zasedel šesto mesto v teku 2 krat 15 in 2 krat 30 km na Curicalu.«

Pa v našem jugoslovanskem merilu?

»Doslej sem bil 4 leta državni prvak!«

Koliko pokalov pa imate doma?

»Mislim, da jih je 18.«

Je boljše, da je za šport človek majhen, suh ali velik in močan?

»Najvažneje je, da je človek zdržljiv in da ima kondicijo, ter da obvlada tehniko.«

Imate vi že naslednika?

»Če sta naslednika ne morem reči! Sta pa že precej dobra in sicer Franc Tajnikar iz Zabreznice in Filip Kalan iz Gorij. Posebno zadnji ima veliko izgleda. Tajnikar pa je izredno fizično močan, marjka pa mu le še tehnika.«

Vi ste zvezni tekmovalci. Imate tudi zveznega trenerja?

»Da, Zagrebčan Kecerin je. Izredno nadarjen profesor telesne vzgoje, ki študira fizikulturo že na tretji stopnji fakultete.«

Pa sedaj ko ni snega tudi trenirate?

»Da, s treningom začnemo aprila, prenehamo pa z majem. Treniramo individualno, vsak mesec pa pridemo skupaj.«

Dobite kaj za to?

»Najboljši dobijo honorar od Smučarske zveze Slovenije od 200 do 300 din na mesec. Višina honorarja je odvisna od uvrstitve.«

Kaj mislite, da je pogoj za uspeh?

»Največ je lastna volja in veselje do tega športa, kajti ta pot ni posuta z rožicami.«

Kakšne smuči pa uporabljate za tekmovanje v teku?

»Pri nas jih ne izdelujejo, zato imam švicarske in finske.«

Boste še nastopali?

»Še želim, če bodo pogoji.«

Boste tudi sina vzgajali za tekača?

»Za smučanje vsekakor. Ali bo tekač in tekmovalci, to pa prepuščam njemu samemu.«

B. Blenkuš

Judo

Korošci so bili v Beljaku domačini II. kola lige prijateljstva. Gorenjci smo bili v mladinski in članski konkurenci drugi, ter smo si popravili uvrstitev po I. kolu v Kranju, ko smo bili oba krat zadnji — tretji.

Po I. kolu v Kranju so bile točke takole razporejene: Mladinci: Furlanija 25, Koroška 11, Gorenjska 8.

Člani: Koroška 19, Furlanija 18, Gorenjska 17.

V Beljaku pa so se naši mladinci popravili, razočarali pa so nekateri člani. Pohvaliti je Dvoršaka, Krajzlja in Čebulja z Jesenic ter Šimnica in Ličino iz Šiške.

Rezultati:

mladinci:

do 58 kg: Colonello F, Pinter K, Coluta F;

do 65 kg: Krenn K, Gri F, Čebulj G, Guerra F;

do 75 kg: Gridello F, Ličina G, Delzotto F, Gala G;

nad 75 kg: Šimnic G, Podlipnik G, Logar G, Muzzin F;

člani:

Liga prijateljstva

do 63 kg: Sussitz K, Bruner K, Decarvi F, Chiesa F;

do 70 kg: Bisutti F, D'Andrea F, Sinfič G, Reiter K;

do 80 kg: Errath St. K, Krajzelj G, Capalozza F, Perin F;

do 93 kg: Errath F. K, Zaplotnik G, Milosavljevič G, Wimberger K;

nad 93 kg: Dvoršak G, Rausch K, Polovšek G, Ravazollo F.

Točke II. kola:

mladinci: Furlanija 19, Gorenjska 16, Koroška 8;

člani: Koroška 23, Gorenjska 17, Furlanija 15.

Zadnje kolo bo v Italiji 8. avgusta.

Balinarji iz valjarne 2400 prvaki Železarne

Za letošnje prvenstvo Železarne v balinanju je bilo prijavljenih dvanajst ekip, razdeljenih v tri predtekmovalne skupine. Zmagovalci skupin so se uvrstili v finale, kjer so se srečali vsak z vsakim.

V finale so se uvrstile ekipe RTA, upravne službe in valjarna 2400. V medsebojnem srečanju oziroma v finalu je bila najuspešnejša ekipa valjarne 2400, ki je prepričljivo premagala oba nasprotnika z visokim rezultatom in sicer RTA s 15:6 in upravne službe s 15:10. Na drugo mesto se je uvrstila ekipa RTA, katera je v direktnem srečanju premagala ekipo upravnih služb.

Za zmagovalno ekipo so nastopili: Jože Vilman, Maks Sotlar st., Ivan Špoljar, Branko Šuvak in Jože Ušeničnik.

Dva motiva iz sobotnega in nedeljskega pohoda slovenskih železarjev na Triglav

V pril
Hladn
V njer

Kino

17. ir
ni film
režiji J
v gl. v
19. uri.

19. ir
ni film
režiji Bo
vlogi I

21. ju
UBIJ V
v režiji
vlogi F

22. ju
SVET
ji Jacq
19. uri.

23. ju
POJEM
QUE, v
v gl. v
ban ob

24. ju
parvni
v režij
nioni, v
prin, ot

Kino

17. in
film Ul
SAM, ol

19. in
film L
20. uri.

12. ju
SVET I
uri.

22. ju
MASKA

23. ju
parvni
LUBIC

Ol

Tr
vešča
od 7.
samo
mark
strež
Beli

V prihodnjem tednu je v naših kinematografih na sporedu Hladnikov film MASKARADA, ki je izzval ogromno polemike. V njem nastopa tudi naš rojak Miha Baloh

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

17. in 18. julija amer. barvni film LADJA FANTON, v režiji John Franckenheimer, v gl. vlogi Fay Dareway, ob 19. uri.

19. in 20. julija slov. barvni film MASKARADA, v režiji Boštjan Hladnik, v gl. vlogi Igor Galo, ob 19. uri.

21. julija amer. barvni film UBIJ VSE, VRNI SE SAM, v režiji Chuck Connors, v gl. vlogi Frank Wolf, ob 19. uri.

22. julija ital. barvni film SVET BREZ SONCA, v režiji Jacques Yves Cousteau, ob 19. uri.

23. julija amer. barvni film POJEM PESEM DOMINIQUE, v režiji Grer Garson, v gl. vlogi Ricardo Montalban ob 19. uri.

24. julija amer., ital. CS barvni film DOLINA SMRTI, v režiji Michelangelo Antonioni, v gl. vlogi Darijo Holprin, ob 19. uri.

Kino PLAVŽ

17. in 18. julija amer. barvni film UBIJ VSE, VRNI SE SAM, ob 20. uri.

19. in 20. julija amer. barvni film LADJA FANTON, ob 20. uri.

12. julija ital. barvni film SVET BREZ SONCA, ob 20. uri.

22. julija slov. barvni film MASKARADA, ob 20. uri.

23. julija ital. bolg. CS barvni film UPORNIKOVA LJUBICA, ob 20. uri.

24. julija amer. barvni film BULLT, ob 20. uri.

Kino DOVJE

17. julija ital. CS barvni film ZIDOVJI GREHOV

18. julija šved. barvni film BAMZE

21. julija amer. barvni film LADJA FANTON

24. julija ital. bolg. CS barvni film UPORNIKOVA LJUBICA

Kino KRANJSKA GORA

17. julija amer. film NEKATERI SO ZA VROČE

18. julija ital. bolg. CS barvni film UPORNIKOVA LJUBICA

20. julija franc. barvni film BLEDOLICNI UBIJALEC

22. julija amer. barvni film UBIJ VSE, VRNI SE SAM

24. julija amer. barvni film LADJA FANTON

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

17. julija šved. barvni film BAMZE, ob 19. uri.

18. julija franc. barvni film BLEDOLICNI UBIJALEC, ob 17. uri.

18. julija amer. film NEKATERI SO ZA VROČE, ob 19. uri.

21. julija ital. bolg. CS barvni film UPORNIKOVA LJUBICA, ob 19. uri.

24. julija amer. barvni film LADJA FANTON, ob 19. uri.

ODPRTE TRGOVINE

Trgovski podjetji ROŽCA in ŠPECERIJA BLED obveščata cenjene kupce, da bodo v nedeljo 18. julija od 7.30 do 10.30 odprte naslednje trgovine: samopostrežna trgovina pri Čufarju na Plavžu, super market Union nasproti železniške postaje, samopostrežna trgovina na Javorniku in trgovina na Koroški Beli v vasi.

ZAHVALA

Ob smrti našega dobrega očeta, starega očeta

STANKA BRICA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znanecem in sosedom za darovano cvetje in vence. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so z nami čutili, nam pismeno ali ustmeno izrazili sožalje ter vsem tistim, ki so ga spremili na njegovo zadnjo pot.

Se posebno pa se zahvaljujemo Danici Aleš za njeno požrtvovalno delo. Nadalje se zahvaljujemo nekdanjemu borcu Dušanu Staretu za poslovljni govor ob odprtem grobu, ravno tako predsedniku upokojencev Šmarje Sap, ter ostalim, ki so se udeležili pogreba. Zahvaljujemo se obratu livarne za lep venec. Prisrčna hvala tudi pevcem.

Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: žena Angelca, otroci: hčerka Mara, sin Stanko, hčerka Danica, sinova Robi in Vinko ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob prerani smrti mojega dobrega moža in očeta

MILKOTA PRETNARJA

se najlepše zahvaljujemo sindikalnemu odboru strojnih delavnic, kakor tudi njegovim nekdanjim sodelavcem, ter vsem ostalim za izkazano denarno pomoč.

Prav lepa hvala vsem, kateri so nam v teh težkih dneh izrekli sožalje, nam stali ob strani, ter ga v tako lepem številu spremili na njegovi zadnji poti v prerani grob.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Za vse: žena Marija, sin Branko in hčer Danica.

ZAHVALA

Ob prerani in težki izgubi ljubega moža in očeta

GABRIJELA PUŠAR

se zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani. Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, pevcem Društva upokojencev in pihalnemu orkestru Jeseniških železarjev, kolektivu Tehničnega biroja Jesenice in Almiri Radovljica, prijateljem, znancem in sosedom — vsem, ki ste podarili cvetje in ga spremili na zadnji poti.

Zalujoča žena, hčerki z družinama in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubega očeta

IVANA JALNA

se zahvaljujemo vsem sodelavcem iz Železarne, vsem sosedom in drugim, ki so ga spremili na zadnji poti in mu podarili cvetje. Vsem tudi hvala za tiho sočutje.

Zalujoči: sin Janez in ostalo sorodstvo

IZGUBLJEN FOTOAPARAT

Dne 9. julija 1971 sem na poti od Hruščanske planine do Hrušice izgubil fotoaparat OLYMPUS SP 35, št. 233653. Poštenega najditelja prosim, da ga proti nagradi vrne.

Marjan Noč martinarna

V okviru proslav dneva borca je pihalni orkester Jeseniških železarjev v petek 2. julija popoldne imel koncert na novourejenem in asfaltiranem prostoru vzhodno od samopostrežne trgovine Rožca na Plavžu.

Vsakodnevni prizor iz lokalnega avtobusa, ki je postal nepogrešljiva »potuha«

Letošnji drugi pohod slovenskih železarjev na vrh Triglava je presegel vsa pričakovanja organizatorjev, saj se je na njegovem temenu zbralo preteklo nedeljo kar 420 Gorenjcev, Štajercev in Korošcev. Od tega več kot polovico jeseniških železarjev. S tem smo zvišali lanskoletni rekord kar za 60 udeležencev, to pa je že velik uspeh.

Ko smo se pred dnevi sestajali tako organizatorji pohoda kot gorski vodniki, alpinisti in gorski reševalci, smo imeli precej pomislekov zaradi sorazmerno zgodnjega termina in velikih snežišč v gorah. Vseeno smo bili optimisti! Verjeli smo v disciplino udeležencev in zaupali v pripravljenost vodnikov skupin, da vodijo vse železarje varno prek skalnatih in snežnih pobočij našega očaka.

V soboto dopoldne so se v lepem, zelo toplem vremenu pomikale dolge kolone železarjev in njihovih svojcev iz doline Vrat po Tominškovi poti čez Prag ter prek Pokljuke proti gorskim postojankam na pobočju Triglava.

v Krmo so nas spremljale pisane preproge gorskega cvetja vseh vrst. Lepote, ki se ne morejo opisati, to je treba videti, doživeti. Še eno potrdilo več, da smo izbrali za pohod najlepši letni čas!

Nekje na pobočju Tosca so nas dohiteli in prehiteli ravenški železarji. Oznojeni in zasopli se niti ob Vodnikovem domu niso ustavili, tam kjer smo mi lenarili na cvetočih livadah več ur. Spet sem se spomnil stavkov iz knjige dr. Kugyja: »Na lepem razglednem gorskem počivalu smo! Mimo nas pridrvi mož ves prepoten in utrujen, zmagovalno nam pove, da je za pot rabil dve uri, 10 minut in 15 sekund in že je odvihral dalje. Za to pot smo mi rabili skoro pet ur. Žal nismo mu utegnili povedati, da ima morda časovni rekord, vendar je šel gluh in slep mimo tolikih lepote.«

Ob tej priliki moram pohvaliti izredno disciplino vseh jeseniških in štoranskih udeležencev ves čas pohoda, kar je ob tako masovni udeležbi nujno, saj daje garancijo za uspeh. V popoldan-

hitro prešla z nekaj zdravilnimi kapljicami, požirkom čaja in bodrilnimi besedami vodnikov. Malo nereda so spet ustvarili ravenški železarji, ki so se že vračali, ko so se ostali šele vzpenjali proti vrhu.

Končno zaželjeni cilj — vrh Triglava! Skoro polovico vseh udeležencev je bila letos na vrhu prvič. Zgodovinski dogodek — nepozabno doživetje! Vodniki so z vrmi pridno tolkli po zadnjih plateg »prvopristopnikov«. Planinski krst! Upamo, da pri krstu kakega novince nismo zgrešili, res bi nam bilo žal. Vsi udeleženci so na vrhu prejeli lepe spominske značke, ki so jih res zaslužili. Priznanje in spomin. Vseposod nasmejani, srečni obrazi, pa naj bodo to otroci, ki so komaj spoznali šolske klopi ali starejši neredki s šestimi ali celo sedmimi križi. Posebna vpisna knjiga železarjev pa je romala iz rok v roke.

Z lepimi in stvarnimi besedami je nato govoril vsem udeležencem direktor združenega podjetja Slovenskih že-

420 slovenskih železarjev na vrhu Triglava

Železarji iz Štor s skupino jeseniških mladincev in našimi vodniki so tokrat pristopili po poti čez Prag do Staničevega doma. Močna skupina jeseniških železarjev s svojci in vodniki pa se je povzpela po zahtevni Tominškovi poti in prek ledenika do triglavskega doma na Kredarici. Mogočna 1200 m visoka severna stena Triglava je napravila na vse udeležence nepozaben vtis. Najbolj seveda na vse one, ki so šli preko njenega razoranega obraza prvič. Stena, ki po rasežnosti in lepoti nima primere v Alpah! Spotoma so se zaustavili ob obeh spomenikih ponesrečenim gornikom. Skoro 200 udeležencev (Jeseničani in Ravenčani) pa je pristopilo s Pokljuke prek Jezerc okoli Tosca, mimo Vodnikovega doma do Planike. Ta pot ni naporna. Vseeno smo hodili zelo zelo počasi, saj smo imeli časa v izobilju. Ob taki hoji se tudi utrujeni niso mogli pritoževati. Vso pot okoli Tosca, kot na povratku

skih urah so vse kolone dosegle svoje cilje: Planiko, Triglavski dom na Kredarici in Staničev dom. Oskrba v vseh domovih je bila dobra, razpoloženje udeležencev odlično.

Edina motnja je bila nesreča nekega ljubljanskega študenta v severni steni Triglava. V reševalno akcijo so morali vsi vodniki, reševalci in alpinisti s Kredarice in Staničevega doma, ki so sredi noči na klasičen način vzorno rešili ponesrečenca. Spet lep primer požrtvovalnosti in sposobnosti naših alpinistov.

V nedeljo 11. julija zjutraj, pa so se pomikale dolge kolone udeležencev obeh spolov in vseh starosti prek pobočij malega Triglava proti vrhu. Bolj izvežbani gorniki nenavezani, otroci, starejši in nenavajeni udeleženci pa navazani - vsi pa pod skrbnim vodstvom gorskih vodnikov. Lep je bil pogled, ko so bile vse pristopne poti in grebeni polni ljudi, usmerjenih proti vrhu. Utrujenost, malodušje ali bojazen posameznikov je

lezarn tovariš Gregor Klančnik. Združeni v gospodarski dejavnosti bomo s pomočjo športno rekreacijske aktivnosti lahko premagovali napore in težave našega trdega železarskega dela. Pohod na Triglav pa mora biti tradicional.

Brez zastojev so nato množice udeležencev disciplinirano sestopale z vrha proti Planiki in Kredarici in od tod v dolino zelene Krme, kjer so jim agilni člani planinskega društva Javornik Koroška Bela nudili že v Zatrepu kot na Zasipski planini okrepčila vseh vrst. Le malo znoja, nekaj žuljev, toda brez najmanjše nezgode, tak je letošnji uspešni najmasovnejši drugi pohod železarjev na vrh Triglava. Zasluga organizatorjev, gorskih vodnikov, predvsem na zasluga slehernega udeleženca z zavestno disciplino na pohodu.

Drugo leto pa se spet vidimo stari in novi znanci na vrhu Triglava.

Janez Krušič

Z
že
leta
izva
gosl
pad
trali
stra
dusi
usta
logo
nih
izvo
vodi
cilju
bojr
lurš
nja
uvoz
Ot
ženj
imer
ordi
uvoz
nova
ljane
ni k
ziv.